

NOGOMETNA ZVEZA SLOVENIJE
Trenerska šola prof. Branko Elsner
DIPLOMA UEFA PRO

**ZNAČILNOSTI MODELA IGRE SLOVENSKE NOGOMETNE
REPREZENTANCE U19**

DIPLOMSKO DELO

Avtor dela
AGRON ŠALJA

Brdo pri Kranju, 2020

NOGOMETNA ZVEZA SLOVENIJE
Trenerska šola prof. Branko Elsner
DIPLOMA UEFA PRO

**ZNAČILNOSTI MODELA IGRE SLOVENSKE NOGOMETNE
REPREZENTANCE U19**

MENTOR: Dr. Zdenko Verdenik
RECENZENT: Matjaž Jaklič
ČLAN KOMISIJE: Brane Elsner

Avtor dela
AGRON ŠALJA

Brdo pri Kranju, 2020

KAZALO

ZAHVALA.....	6
IZVLEČEK.....	7
ABSTRACT.....	8
LEGENDA.....	9
1.0. UVOD.....	10
1.1. ORGANIZIRANOST MLADINSKEGA NOGOMETA V SLOVENIJI (VIR 2).....	11
1.2. REPREZENTANCA U19 IN TEKMOVALNI SISTEMI (VIR 2).....	12
1.3. PRIMER ANALIZE IGRE MOŠTEV U19 - EURO U19, EURO U21 (VIR 18).....	13
1.3.1. VISOKI PRITISK - PRESING.....	13
1.3.2. IGRA PROTI PRESINGU NASPROTNIKA.....	14
1.3.3. SODELOVANJE VRATARJA V IGRI.....	15
1.3.4. PRILAGODITEV SISTEMA IGRE.....	16
1.3.5. IGRA PO KRILNEM POLOŽAJU.....	17
1.3.6. NAPADALCI IN "STRELCI".....	19
1.3.7. RAZVOJ IGRE.....	20
1.3.8. PREKINITVE.....	21
1.3.9. OHRANITEV ŽOGE - POSEST.....	22
1.3.10. DOSEGANJE ZADETKOV - ČAS.....	23
1.4. ANALIZA TEKEM REPREZENTANCE SLOVENIJE U19 - KVALIFIKACIJE EURO 2020 (VIR 5).	25
2.0. JEDRO.....	26
2.1. MODEL STROKOVNEGA DELA (VIR 2).....	26
2.2. SODOBNI MODEL IGRE (VIR 19).....	27
2.3. METODIKA UČENJA IGRE (VIR 20).....	42
2.4. MODEL IGRE SLOVENSKE REPREZENTANCE U19.....	46
2.4.1. FAZA OBRAMBE.....	46
2.4.2. PREHODI PO ODVZETI – IZGUBLJENI ŽOGI.....	47
2.4.3. FAZA NAPADA.....	48
2.5. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI SODELOVANJA V IGRI SLOVENSKE REPREZENTANCE U19.....	50
2.5.1. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI PRI BRANJENJU.....	50
2.5.2. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI PRI NAPADANJU.....	52
2.6. VAJE ZA UČENJE IN IZPOPOLNJEVANJE MODELA IGRE REPREZENTANCE U19.....	53

2.6.1.	VAJE ZA NAPADANJE	54
2.6.1.1.	SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA	54
2.6.1.2.	IGRALNE SITUACIJE	57
2.6.1.3.	IGRALNE OBLIKE	60
2.6.2.	VAJE ZA BRANJENJE	70
2.6.2.1.	SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA	70
2.6.2.2.	IGRALNE SITUACIJE	71
2.6.2.3.	IGRALNE OBLIKE	75
2.6.2.4.	MOŠTVENE IGRE – BRANJENJE V POSAMEZNIH CONAH	79
2.6.3.	INDIVIDUALNO DELO PO LINIJAH	83
2.7.	MODEL REPREZENTANTA SLOVENIJE U19	85
2.7.1.	SODOBNI MODEL IGRALCA (VIR 8)	85
2.7.2.	KRITERIJI OPAZOVANJA IGRALCA V IGRI – NZS (VIR 17)	86
3.0.	SKLEP	88
4.0.	VIRI	90
5.0.	PRILOGE	92

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju dr. Zdenku Verdeniku za strokovno pomoč in nasvete pri nastajanju in oblikovanju diplomske naloge.

Posebej bi se zahvalil trenerjem, ki so največ vplivali na moj trenerski razvoj (Radoslav Bečejac, Mihajlo Petrović, Rajko Jeršin, Dr. Zdenko Verdenik, Milan Miklavič).

Zahvala gre tudi NZS za podporo in odlične pogoje za delo v reprezentanci ter vsem sodelavcem v strokovnem vodstvu reprezentance U19, ki kažejo veliko priпадnost in so v veliko pomoč v procesu dela.

Zahvaljujem se tudi svoji družini, ki mi je v veliko oporo pri mojem delu.

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je prikazati model igre mladinske reprezentance U19 Slovenije v obeh fazah igre, v prehodih iz ene faze v drugo in način treniranja za doseg teh ciljev.

Model igre vseskozi nadgrajujemo glede na profil igralcev in potrebe samega delovanja moštva. Ne želimo biti le konkurenčni najboljšim reprezentancam, temveč tudi rezultatsko uspešni. Poleg rezultata je zelo pomemben tudi način za doseg le tega. V igri si želimo biti aktivni, dinamični in predvsem nevarni za nasprotnikova vrata, čemur posvečamo v procesu treniranja največ pozornosti.

V fazi branjenja je osnovno vodilo branjenje proti žogi (osredotočenost na žogo, prostor, soigralca in nasprotnega igralca). Po globini se branimo v treh conah - v visoki coni, v srednji in nizki coni, kjer se zahteva kompaktnost po širini in globini. Veliko poudarjamo trenutek izgubljene žoge. V njeni bližini ožamo prostor ter istočasno napadamo nasprotnika. Žogo poizkušamo takoj pridobiti nazaj z zelo jasnim ciljem – po odvzeti žogi v t.i. proti pritisku (proti presingu) zopet igra proti vratom nasprotnika. Zelo pomembno je razmišljanje o napadu, ko se branimo in zavedanje igralcev, da nam vsaka odvzeta žoga to omogoči. To je igralcem pri branjenju velik motiv.

V fazi napada je vseskozi prisotna ideja neposredne usmerjenosti proti vratom nasprotnika. Napadi so bolj usmerjeni skozi sredino, s čimer poudarjamo ciljanost in usmerjenost. Z igro v širino si ustvarjamo prostor za globino, medtem ko iz krilnih položajev prebijamo nasprotnika. V fazi napada (priprava, zaključek) ob osnovni kompaktnosti in smiselni meri fleksibilnosti v sistemu igre, dopuščamo tudi individualno kreativnost. Pomemben del modela igre je razmišljanje o obrambi, ko napadamo (kontrola nasprotnika, proti presing).

Ključne besede: usmerjenost procesa treniranja, model igre, mladinska reprezentanca U19 Slovenije

Naslov diplomskega dela: Značilnosti modela igre Slovenske reprezentance U19

Avtor: Agron Šalja

NOGOMETNA ZVEZA SLOVENIJE

Trenerska šola prof. Branko Elsner

DIPLOMA UEFA PRO

Število strani: 92, število skic: 54, število tabel: 11, število virov: 24;

ABSTRACT

The purpose of the diploma work is to establish the game model of the U19 national team of Slovenia in both phases of the game, in the transitions from one phase to another and the way of training to achieve these goals.

The model is constantly upgraded according to the profile of the players and the needs of the team. We don't want to be just competitive against the best national teams, but also successful in terms of results. The way to achieve it, is also very important. In the game, we want to be active, dynamic and above all dangerous for the opponent's goal, to which we pay the most attention in the training process.

In the defending phase, the basic guideline is defending against the ball (focus on the ball, space, teammate and opposing player. Looking through the depth, there are three defending zones: high pressure zone, middle and low pressure zone, where compactness in width and depth is required. We emphasize a lot the moment of the lost ball. We narrow the space near it and attack the opponent at the same time. We try to get the ball back immediately with a very clear goal. After taking the ball in the so-called counter pressing, again plays to the opponent's goal. It is very important to think about the attack when we defend and the awareness that every taken ball away allows us to do so. This is a big motive for the players. In the attack phase, the idea of directing towards the opponent's goal is always present. Attacks are more focused through the middle, emphasizing targeting and focus. By playing in width, we create space for depth, while we break through the opponent from the wing positions. In developing the attack phase in addition to the basic compactness and flexibility in the game system, we also allow individual creativity. An important part of the game model is thinking about defense when we are attacking (opponent control, counter pressing).

Author: Agron Šalja

National FA of Slovenia

Coaching School of prof. Branko Elsner

DIPLOMA UEFA PRO

Number of pages: 92, number of pictures: 54, number of tables: 11, number of sources: 24;

LEGENDA

TA - taktika, TE - tehnika

T - trener

V - vratar

B - branilec, KB - krilni branilec, SB - srednji branilec

ZV - zvezni, ZI - zvezni igralec

KI - krilni igralec

N - napadalec, KN - krilni napadalec, SN – srednji napadalec

J – joker (prosti igralec)

Nogometni simboli:

Skica 1: nogometni simboli;

1.0. UVOD

Diplomsko delo je monografskega tipa in ustrezno oblikovano za tovrstne naloge.

Model igre moštva - reprezentance je eden najpomembnejših dejavnikov znotraj nogometne igre tako iz praktičnega kot teoretičnega vidika.

Model igre je način medsebojnega sodelovanja med igralci v obeh fazah igre. To sodelovanje je odvisno od zakonitosti sodelovanja, ki jih je prinesel razvoj in od sposobnosti igralcev. Sodobni model igre predstavljajo najuspešnejša moštva v Evropi in v svetu. Temu načinu igre se želimo približati tudi v Sloveniji.

Sodobni model igre je tudi izhodišče za številne strokovne aktivnosti, ki so neposredno in posredno vezane z nogometno igro. V mislih imam sistem selekcioniranja mladih nogometašev, razvoj modela igralca, ustrezen proces treniranja in sistem preverjanja ravni in razvoja določenih sposobnosti igralcev. Vse z namenom približati se sodobni igri.

Ustvariti sodobno igro moštva - reprezentance je kompleksen proces. Osnovne usmeritve že vrsto let razvijamo v okviru strokovnega oddelka mlajših reprezentanc na Nogometni zvezi Slovenije. Poleg skupinskih usmeritev je zelo pomembno tudi kreativno delo posameznega selektorja oziroma trenerja. V posameznih reprezentancah razvijamo podoben model igre.

V začetnih poglavjih bom med drugim predstavil osnovne značilnosti analize igre reprezentanc iz EURA U19 v Armeniji, oziroma iz EURA U21 v Italiji. V nadaljevanju se lotevam značilnosti analize igre sodobnega modela igre vrhunskih moštev in metodike učenja igre s pomočjo procesa treninga. Tu gre za zakonitosti izbire vaj in metod za učenje igre.

Zelo pomemben del naloge je teoretična predstavitev modela igre reprezentance Slovenije U19 s taktičnimi principi, ki jih upoštevamo med igro v času branjenja, napadanja in ob prehodih iz ene v drugo fazo igre.

Izbira vaj v procesu treninga, ki jih uporabljamo za razvoj modela igre v obeh fazah predstavlja najpomembnejši del naloge. Potrebno je ugotoviti kaj je najpomembnejše v naši igri (igralne situacije) in to skozi rdečo nit nenehno ponavljati v različnih zahtevnostnih stopnjah. Na ta način razvijamo skupno idejo v igri. Če želimo biti uspešni v mednarodni konkurenci moramo uskladiti upoštevanje sodobnih taktičnih principov in individualnih sposobnosti igralcev. Kljub disciplini v igri (skupna ideja v igri) je kreativnost igralcev izredno pomembna.

1.1. ORGANIZIRANOST MLADINSKEGA NOGOMETA V SLOVENIJI (VIR 2)

Mladinska (U19) in kadetska (U17) moštva tekmujejo v 1. slovenski mladinski (1. SML) in kadetski (1.SKL) ligi s 14 moštvi in dveh II. slovenskih ligah z 10 moštvi na vzhodu in zahodu. Za prvaka, izpadanje oz. napredovanje po ligah šteje skupno točkovanje kadetskega in mladinskega moštva. Skupni zmagovalec 1.SML / SKL se uvrsti v mladinsko ligo prvakov (UEFA YOUTH LEAGUE).

Skupno število v Sloveniji registriranih nogometašev kategorije U19 (l. 2001, 2002) je 5.293. Število igralcev, ki so nastopili v sezoni 19/20: 1. SML - 367, 2. SML vzhod - 224, 2. SML zahod - 230; To je baza iz katere črpamo igralce za selekcijo reprezentance U19. Nekaj jih že nastopa v 1. SNL in 2.SNL, hkrati pa tudi za svoja mladinska moštva. Njihovi nastopi so že šteti pod nastopi v 1. SML. 5 reprezentantov je trenutno članov v tujih klubih (Sampdoria, Eintracht, Dinamo Zagreb, AEK, Fiorentina).

Starejši dečki (U15) tekmujejo v dveh slovenskih ligah na vzhodu in zahodu (14 moštev), zmagovalca pa se pomerita za naslov državnega prvaka. Tekmovanja potekajo v okviru NZS.

Tekmovanja na nižjem nivoju za mladince, kadete in starejše dečke potekajo v okviru Medobčinskih nogometnih zvez. Prvaki MNZ se po izločilnem sistemu na vzhodu in zahodu uvrščajo v višji rang tekmovanja.

Mlajši dečki (U13) tekmujejo v okviru MNZjev.

Kategorije U11, U10 in U9 igrajo v okviru MNZ po ligaškem ali turnirskem sistemu.

NZS organizira tudi tekmovanje deklet (U17, U15, U13) in tekmovanje v futsalu za mlajše starostne kategorije (U19, U17, U15, U13).

1.2. REPREZENTANCA U19 IN TEKMOVALNI SISTEMI (VIR 2)

Reprezentance do 19 let igrajo vsakoletne dvostopenjske kvalifikacije (1. krog in Elite Round) za evropsko prvenstvo praviloma v skupinah štirih držav. V Elite Round se uvrstita najboljši dve reprezentanci, medtem ko se na evropsko prvenstvo uvrsti samo zmagovalec skupine. Na EURU U19 sodeluje tako 8 reprezentanc (7 zmagovalcev skupin in domačin), medtem ko na EURU U17 sodeluje 16 reprezentanc (prvih 8, 7 drugih in domačin).

V tem ciklusu (2019/2020) sestavljajo reprezentanco U19 igralci rojeni po 1.1.2001 in mlajši. 8 igralcev je sodelovalo že v prejšnjem ciklusu z leto starejšo generacijo, ko smo na Elite Roundu v skupini s Španijo (1:1), Nizozemsko (0:2) in Walesom (3:0) zaključili tekmovanje na 3. mestu. Z generacijo l. 2001 smo l. 2018 dosegli velik uspeh z uvrstitvijo na EURO U17 v Angliji.

V letu 2019 smo od aprila do oktobra odigrali 10 prijateljskih tekem in novembra tekmovalno leto zaključili s tremi tekmami v 1. krogu kvalifikacij na Švedskem. Osvojili smo 2. mesto v skupini s Švedsko (2:2), Ukrajino (1:1) in Estonijo (7:0) ter se uvrstili v Elite Round. Decembrski žreb nam je namenil skupino z Italijo, Norveško in Islandijo.

V tem obdobju smo v sklopu priprav, NZS centrov in posameznih akcij skupaj opravili 35 treningov.

Aktivnosti reprezentance U19 Slovenije v letu 2019:

1) 08.04. do 10.04. – priprave (4 treningi)
2) 22.04. do 25.04. – akcija Črna Gora (2 tekmi + 3 treningi)
3) 21.05. – NZS center (trening reprezentance)
4) 10.06. do 13.06. – akcija Srbija (1 tekma + 3 treningi)
5) 23.07. do 27.07. – priprave (4 treningi + tekma ZAE)
6) 12.08. do 14.08. – akcija Italija (1 tekma + 3 treningi)
7) 02.09. do 09.09. – turnir Francija, Rusija, Hrvaška (3 tekme + 6 treningov)
8) 07.10. do 10.10. – akcija Švica (2 tekmi + 2 treninga)
9) 29.10. – NZS center (trening reprezentance)
10) 09.11. do 20.11. – kvalifikacije EURO U19 (3 tekme + 8 treningov)

Tabela št. 1: aktivnosti reprezentance U19 Slovenije l. 2019

V letu 2020 smo nadaljevali z aktivnostmi kot pripravami na Elite Round .V začetku februarja in marca smo imeli dve akciji proti Turčiji in Avstriji. Skupaj smo odigrali 3 tekme in opravili 8 treningov. Zaradi pandemije korona virusa je Elitni krog kvalifikacij preložen na kasnejši termin. Naslednji FIFA termin je v začetku septembra.

Aktivnosti reprezentance U19 v letu 2020:

1) 01.02. do 07.02. – akcija Turčija (2 tekmi + 5 treningov)
2) 02.03. do 04.03. – akcija Avstrija (1 tekma + 3 treningi)

Tabela št. 2: aktivnosti reprezentance U19 I. 2020;

1.3. PRIMER ANALIZE IGRE MOŠTEV U19 - EURO U19, EURO U21 (VIR 18)

Za primerjavo in analizo drugih reprezentanc sem si pomagal s tehničnim poročilom iz lanskoletnega EURA U19 v Armeniji, ki ga je s pomočjo selektorjev reprezentanc in analiz tehničnih opazovalcev po prvenstvu pripravila UEFA. Omenjeno prvenstvo sem primerjal tudi z evropskim prvenstvom U21 v Italiji, ki se je končal 14 dni prej. Pri delu na mestu selektorja sem imel možnost spoznati veliko drugih reprezentanc, velikokrat deliti mnenje s tujimi selektorji, spoznati njihovo razmišljanje in način dela ter jih tako primerjati z nami.

V nadaljevanju bom navedel nekaj elementov igre, ki so jih izpostavili po evropskem prvenstvu U19. V Armeniji je bilo opaziti med reprezentancami različne modele, sisteme in načine igre, a vseeno nekaj podobnih principov delovanja, predvsem v fazi branjenja.

1.3.1. VISOKI PRITISK - PRESING

»Radi prevzamemo pobudo in osvojimo žogo visoko na nasprotni polovici. V zadnjih letih je to postal naš način igre, ki smo ga poskušali razvijati, rezultati na tekmovanjih v mlajših kategorijah pa krepijo naše prepričanje, da smo na pravi poti«, je komentiral italijanski selektor Carmine Nunziata. "Močan pritisk na nasprotnika na njihovi polovici, je postal eden izmed zaščitnih znakov italijanskih ekip." Italija v vseh mlajših selekcijah z dvema napadalcema izvaja nenehno agresiven presing na nasprotne branilce. To je postal tudi eden od zaščitnih znakov turnirja v Armeniji, kjer so ga z različno postavitvijo in stopnjo agresivnosti zelo pogosto uporabile vse sodelujoče reprezentance na turnirju.

Kot je poudaril tehnični opazovalec UEFA Osian Roberts, "je bila splošna ideja vseh moštev na turnirju organizirati igro od zadaj z ohranitvijo žoge (t.i. BUILD UP). Posledično so se nasprotniki odločali za visoki pritisk človek na človeka. Z novim pravilom "golavta" se veliko moštev odloča za "build up" z vratarjem pri čemer se dva srednja branilca pogosto odkrivata znotraj 16m prostora. Nasprotniki pri tem vidijo priložnost odvzema žoge blizu vrat in vršijo takojšen pritisk z napadalci že po prvi podaji vratarja.

Način visokega presinga v Armeniji je izhajal iz sistema igre posameznih reprezentanc. Italija ga je izvajala s petimi igralci: dva napadalca ob pomoči treh zveznih (1-4-4-2 v rombu). Portugalska je z enakim številom vršila pritisk: trije napadalci so sestavljali prvo obrambno linijo ob pomoči dveh zveznih igralcev (1-4-3-3), medtem pa je Francija v polfinalu občasno agresivno pritiskala celo s šestimi, ki ga je izvajala prednja četverica z dvema zveznimi igralci za njimi (1-4-4-2).

1.3.2. IGRA PROTI PRESINGU NASPROTNIKA

Eno ključnih vprašanj je bilo kako se zoperstaviti visokemu pritisku nasprotnika. Španija ga je poizkušala izigrati s kombinatorno igro vratarja, zadnje vrste in dveh zveznih igralcev ter bila pri tem uspešna. Ostala moštva so se odločala za dolge podaje na krilo ali v globino.

Na splošno so se dolgih podaj večinoma posluževali vratarji in srednji branilci. Malo podaj je bilo opaziti na krilnega branilca ali zadnjega zveznega. Po statističnih podatkih polfinala proti Španiji so vratar in zadnja vrsta Francije ustvarili 393 od 750 podaj celotnega moštva. Pri Španiji je bila številka 492 od 832. V finalu turnirja je bil podatek Portugalske 238 od 436, Španije pa 304 od 535. Ghenadie Scurtul je komentiral, "moštva so igrala preprosto od zadaj in se posluževale dolgih podaj, ko so bili pod velikim pritiskom." Splošna tendenca srednjih branilcev je bila enostavna pozicijska igra tudi, ko niso bili pod pritiskom. Norvežan Colin Rosler je bil med redkimi, ki je vodil žogo v sredino in / ali odigral dobre diagonalne podaje na krilo. Francoz Oumar Solet je bil še bolj aktiven v napadu in velikokrat celo prodrl visoko na nasprotnikovo polovico. Osian Roberts je po ogledu Italije ugotovil, da "so bili srednji branilci brez pritiska v posesti žoge in redno vodili žogo v sredino."

Zaključimo lahko, da so v sodobnem nogometu vratar in branilci zelo pomembni pri organizaciji igre. To je vidno tudi pri večini moštev najvišje ravni.

1.3.3. SODELOVANJE VRATARJA V IGRI

EURO U19 je poudaril vse večjo odgovornost in pomembnost vratarjev pri organizaciji igre od zadaj in spopadanje z visokim pozicijskim pritiskom nasprotnika. To jim je oteževalo kratke podaje branilcem. Tehnični opazovalci so opazili splošno razvojno tendenco na tem področju.

"Norveški vratar Kristoffer Klaesson je navdušil s svojim odločanjem in podajanjem - še posebej dolgih žog". "Armenski vratar Harutyun Melkonyan je redno podajal dobre diagonalne podaje krilnim branilcem. Na tekmi proti Portugalcem so bili zelo uspešni v tem elementu igre. Pogosto prav zaradi odločanja in podajanj žog vratarja." "Ko je Portugalska v finalu pritiskala visoko, so bile podaje španskega vratarja Arnaua Tenasa odlične." Natančne podaje v drugo ali tretjo vrsto so bile ključne pri organizaciji igre Špancev.

Natančnost dolgih podaj je bila ob pritisku nasprotnika v odstotkih odvisna od njene dolžine. Norveški Klaesson je bil najpogostejši podajalec žog nad 40 metrov (povprečno 18 na tekmo v primerjavi s 6 Španca Tenasa ali Francoza Bajića), pri čemer jih je bilo 64% natančnih. Armenski vratar Melkonyan je bil 84% uspešen, medtem ko je uspeh italijanskega Carnesecchija in Maherja iz Republike Irske znašal 50% oziroma 47%. Največ dolgih podaj na turnirju je izvedel Portugalec Biai, 40 od njegovih 87 pa je bilo nenatančnih. Med polfinalom proti Ircem jih je od 25ih dolgih podaj, le osem končalo pri soigralch.

Prednosti primoranja nasprotnika v dolge podaje so razvidne iz statističnih podatkov tekem. Natančnost kratkih in srednje dolgih podaj se je gibala med 80% in 91%. Tabela pa razkriva, da se je stopnja uspešnosti močno zmanjšala, ko je šlo za podaje dolge 40m ali več.

Ekipa	Povprečna dolžina podaje v m	Št. povp. dolgih podaj na tekmo	Natančnost dolgih podaj v %
Španija	22.1	39	42%
Francija	21.2	49	61%
Portugalska	19.9	35	59%
Češka	19.8	41	54%
Norveška	19.5	34	61%
Republika Irska	18.6	31	64%
Italija	17.6	30	69%
Armenija	17.0	24	50%

Tabela št. 3: statistični podatki dolgih podaj vratarjev posameznih reprezentanc;

1.3.4. PRILAGODITEV SISTEMA IGRE

"Ko sem novembra 2018 prevzel mesto selektorja, smo igrali v sistemu 1-4-4-2 in 1-4-3-3, vendar smo imeli težave v obrambi, zlasti v boksu," je razmišljal selektor Norveške Gunnar Halle. "Bili smo preveč odprti z dvema srednjima branilcema, zato sem mislil, da bomo s tremi bolje pokrili nasprotnika in smo prešli na 1-5-3-2. Seveda obstajajo različni načini tega sistema. Lahko govorimo o treh ali petih v zadnji vrsti; enega krilnega branilca lahko postavimo višje, če želite delovati s štirimi v zvezni liniji in tako naprej. Mimogrede, naša krilna branilca sta v svojih klubih igrala na napadalnih krilnih položajih. Ta sistem deluje dokaj dobro za nas".

Na turnirju sta prevladovali postavitvi 1-4-3-3 ali 1-4-2-3-1, Norveška je edina igrala s tremi v zadnji vrsti, Armenija pa je dala prednost sistemu 1-4-5-1. Repräsentance so imele v organizaciji igre večinoma samo enega zveznega igralca (2 zvezna bolj napadalno), čeprav so Irci za dvoboj proti Franciji prešli na dva. "Vedeli smo, da bo Francija visoko pritiskala," je pojasnil Tom Mohan, "in želeli smo imeti več možnosti pri organizaciji napada, ker smo vedeli, da bodo dolge podaje povzročale izgubo ohranitve žoge. Igralce smo postavili višje na igrišču, ter tako prisilili nasprotnike, da so napad pričeli z dolgo podajo (golavt). Naslednji izziv s katerim smo se soočali, je bila njihova sposobnost ustvarjanja številčne premoči okoli žoge. Naš napadalec je tesno pokrival zadnjega zveznega igralca. S tem smo posest v organizaciji igre prepustili nasprotnima srednjima branilcema. Raznolikost – sposobnost prilagajanja je ena ključnih točk v tej fazi razvoja igralcev."

V Armeniji sta le Norveška in Italija igrali z dvema srednjima napadalcema. Italija je edina igrala z "rombom" v zvezni vrsti in bila učinkovita v igri, ki je slonela na agresivnem visokem presingu. Samuele Ricci je bil kot zadnji zvezni steber "romba", medtem ko so preostali trije stalno menjavali položaje. Eden od krilnih branilcev se je vedno vključeval in ustvarjal širino moštva (drugi je ostajal in ohranjal obrambno ravnovesje). V obrambi sta krilna zvezna igralca iztekala na nasprotnika na krilnem položaju.

1.3.5. IGRA PO KRILNEM POLOŽAJU

"Mi vztrajamo pri rombu v sredini," je pojasnil Nunziata, " v zadnjih letih nismo razvili toliko krilnih igralcev. Ni mi všeč ta sistem, vendar smo primorani vanj."

Ugotavljam, da je pri Italijanih prva ideja igra v globino, ob tem pa koristijo tudi krilne položaje. Njihova igra je že nekaj časa zelo usmerjena v globino. To je prisotno pri večih moštvi na najvišji kakovostni ravni.

Italija je bila z ozko postavitvijo brez krilnih napadalcev izjema na turnirju. Osian Roberts je kljub temu "poudarjal pomembnost igre na krilnih položajih. Dva finalista sta imela"naravno širino" s krili, ki so bila nevarna za nasprotna vrata. Iz vidika razvoja morate oceniti, kako velika pomankljivost je, če ne razvijate krilnih igralcev."

Na EURU U21 so ugotovili, da je danes vse manj tipičnih prodornih krilnih napadalcev. Večinoma gre za krilne napadalce, ki so nevarni za doseganje zadetka.

Vseh 43% doseženih zadetkov je bilo doseženih po podajah iz krila in povratnih podajah, vključno z dvema v finalu. Statistični podatki potrjujejo, da je samo Armenija imela manj predložkov kot Italija, medtem ko jih je Španija ustvarila skoraj trikrat več v eni sami tekmi. Raznolikost obeh moštev je razvidna v njunem medsebojnem dvoboju. Španija je napadala le sedemkrat po sredini (69-krat po krilih), Italija pa kar 21-krat. Ghenadie Scurtul je ugotovil, "večina moštev je napadala po krilih, kjer je tudi največ prostora za igro".

Ekipa	Število podaj iz krila	Natančnost podaj v %
Španija	20	34%
Francija	18	30%
Portugalska	14	26%
Češka	13	35%
Norveška	13	23%
Republika Irska	9	6%
Italija	7	19%
Armenija	3	33%

Tabela št. 4: prikaz število in natančnost podaj iz krilnega položaja posameznih reprezentanc;

Španija, Francija in Portugalska so demonstrirale pomembnost sodelovanja med krilnimi branilci in krilnimi napadalci. Španski krilni branilci so se vključevali v zaključek napada tudi skozi sredino, ko je bil soigralec pred njim postavljen široko na krilu. Levi krilni branilec Juan Miranda je bil vodilni strelec svojega moštva do finala, ko se je krilni napadalec Ferrán Torres z doseženim zadetkom izenačil z njim. Turnir je poudaril pomembnost tehničnega znanja in sposobnosti krilnih branilcev v igri 1:1 v napadalnih situacijah.

Kategorija	Akcija	Potek akcije	Zadetki
PREKINITVE	Koti	Direktno / v nadaljevanju igre po kotu	2
	Prosti strelji (direkt)	Direktno iz prostega strela	2
	Prosti strelji (indirekt)	V nadaljevanju igre po prostem strelu	1
	Enajstmetrovke	Direktno (v nadaljevanju igre po enajstmetrovki)	4
	Avt	V nadaljevanju avta	0
SITUACIJA IZ IGRE	Kombinacija	Preboj nasprotnika / kombinatorika	6
	Predložki	Podaja iz krila	10
	Povratne podaje	Povratna podaja blizu golavt linije	2
	Diagonale	Diagonalna podaja v kazenski prostor	1
	Vodenje žoge	Dribling in strel od blizu / dribling in podaja	1
	Strelji od daleč	Direktni strel / strel in odboj	4
	Podaje v prostor	Podaja med ali preko obrambe	1
	Obrambne napake	Izgubljena žoga / podaja nazaj / napaka vratarja	1
	Avtogol	Zadetek nasprotnika	2
	SKUPAJ		

Tabela št. 5: prikaz vseh doseženih zadetkov na prvenstvu po posameznih delih igre;

V Armeniji ni bilo moč zaslediti tendence krilnih igralcev, ki igrajo na nasprotni strani svoje močnejše noge (levičarji na desnem krilnem položaju in obratno). To je v popolnem nasprotju s tendenco na pravkar zaključenem turnirju reprezentanc U21. Opazovalci na U21 EURU so poudarjali prednosti krilnih igralcev na nasprotni strani, kjer so ti igralci ne samo podajali iz teh položajev, temveč tudi prihajali do strelav in dosegali zadetke. Razmišljanje Španskega selektorja U19 je zanimivo povsem drugačno "Nisem pristaš postavljanja krilnih igralcev z močnejšo nogo na nasprotni strani igrišča," priznava Santi Denia. "Želimo izkoristiti širino v igri, kar nam omogoča kvalitetnejše podaje iz krila in povratne podaje. Prav tako v tem primeru branilci slabše vidijo položaj žoge. V nasprotnem primeru, krilni igralci prodirajo v sredino igrišča ali poizkušajo podajati iz krila. To je branilcem bistveno lažje kontrolirati."

Pomembna je tudi tendenca pogostih nizkih podaj iz krila pred vrata. Le pet zadetkov je bilo doseženih z glavo, od teh dva po podaji iz kota.

Portugalska krilna napadalca (João Mário in Félix Correia) sta se redno izmenjavala na krilnih položajih. Slednji je dosegel tipični zadek "z nasprotno nogo" proti Armeniji, ko je sprejel visoko žogo na levi strani z desnico in z isto nogo z udarcem z "effejem" zadel vrata ob oddaljeni vratnici. "Imamo dobre krilne napadalce, ki so aktivni v fazi branjenja - izvajajo pritisk in osvajajo žoge," je dejal Filipe Ramos. "Menjujejo položaje, ker so tega vajeni tudi v klubu in ker imajo različne karakteristike. Prav z menjavanjem mest lahko nasprotnim branilcem povzročajo težave in vnašajo zmedo v nasprotnikovo obrambo." Portugalska je imela na igrišču tudi na položaju levega krilnega branilca desničarja.

1.3.6. NAPADALCI IN "STRELCI"

"Moramo najti pravo ravnovesje v razvoju naših srednjih napadalcev," je razmišljal Francoski selektor Lionel Rouxel. "Ozrite se in videli boste veliko dobrih napadalcev, a ne veliko golgeterjev." "Morali bi zmagati," je razmišljal Gunnar Halle po remiju brez zadetkov Norveške s Češko. "Imeli smo šest, sedem ali osem čistih priložnosti, ko jih imate toliko, ponavadi izkoristite eno ali dve ..." "Vprašanje je" je dodal Ghenadie Scurtul, "ali razvijamo dovolj pravih napadalcev." 12 golov v Armeniji so dosegli srednji napadalci, od tega štiri Portugalec Gonçalo Ramos, vključno s hat-trickom v polfinalu proti Irce. 12 so jih dosegli zvezni igralci, 9 krilni napadalci, 2 srednja branilca in 2 španski levi krilni branilec Juan Miranda. Skupaj je bilo doseženih 37 golov, kar je 33 % manj v primerjavi s turnirjem leto poprej - vendar blizu 36im v letu 2017. Ugotovitev, ki govori o "pomanjkanju strelcev" je posledica dejstva, da je bilo v Armeniji 377 poizkusov, le za pol ducata manj kot leta 2018 (383). Medtem, ko so strelci leta 2018 zadeli vsak sedmi poizkus, je v letu 2019 odstotek uspešnosti padel za 46%.

Osian Roberts: "Videli smo visoko raven branjenja in odlične posameznike v zadnjih vrstah ter med vratnicama. Enako pa ne gre trditi za igralce v zgornjih vrstah. Gotovo je na to vplivala odsotnost nekaterih kvalitetnih posameznikov, ki jih na prvenstvu ni bilo iz dveh razlogov. Prvi so prvenstvo izpustili zaradi problematike termina tekmovanja (neuraden termin - neuspešni dogovori s klubi) in drugi, ki so prvenstvo izpustili zaradi bližajočega se svetovnega prvenstva do 20 let. Trenerji ne želijo igralcev obremenjevati na dveh velikih tekmovanjih, ki si sledita v kratkem obdobju." Ghenadie Scurtul je dodal: "Težko je čas v procesu dela posvečati zaključkom tekom turnirja, ki poteka v takšnih razmerah. Potrebno je bilo upoštevati visoke

temperature in dejstvo, da je bilo veliko igralcev še vedno v pripravljalnem obdobju. Tako je bilo potrebno paziti na obremenitev igralcev tekom treniranja." " Mislim, da je prihodnost v usmeritvi delitve vsebin dela trenerjev glede na igralna mesta posameznih igralcev" je komentiral Lionel Rouxel iz Francije. "Prepričan sem, da obstaja veliko prostora za dodatni razvoj sposobnosti za doseganje zadetkov."

Ekipa	Število poizkusov	Udarci na vrata	Udarci izven vrat	Blokirani udarci	zadetki	P/G
Portugalska	63	30	22	11	12	5.25
Republika Irska	22	10	8	4	3	7.33
Italija	43	16	17	10	5	8.60
Španija	94	31	38	25	9	10.44
Francija	70	20	29	21	5	14.00
Armenija	20	6	6	8	1	20.00
Češka	29	9	11	9	1	29.00
Norveška	36	12	17	7	1	36.00

Tabela št. 6: statistični podatki udarcev na vrata in doseženih zadetkov (*P/G = št. poizkusov za dosežen zadetek);

1.3.7. RAZVOJ IGRE

Ena od pomembnih značilnosti prvenstva so različni izzivi, s katerimi se soočajo selektorji reprezentanc: pomanjkanje krilnih igralcev v Italiji; dvomi o razvoju pravih golgeterjev... Španski selektor Santi Denia je pohvalil delo, ki ga opravljajo klubi, obenem pa priznava, da se mladi v vrhunskih klubih le redko znajdejo v okoliščinah, ko se je potrebno tudi braniti. "Zato jih skušamo naučiti obrambnih veščin, ki jih bodo potrebovali na najvišji ravni."

Selektor Norveške Gunnar Halle se je strinjal s komentarjem Lionela Rouxla o iskanju "pravega ravnovesja v razvoju igralcev". "Naše tehnične sposobnosti so se v zadnjih letih nedvomno izboljšale," je dejal. "Ne morem pa enako reči o taktičnem napredku. V zadnjem obdobju smo poudarjali razvijanje individualnih sposobnosti, namesto moštvenih. Zdaj učimo igralce, kako se braniti, ker menimo, da so se naše obrambne sposobnosti v igri 1:1 poslabšale." Pridruži se Jan Suchoparek. "Na Češkem se klubi generalno osredotočajo taktičnemu vidiku igre - bolj moštveni kot individualni taktiki. Ugotavljamo, da igralci individualno niso usposobljeni pravilno reagirati v določenih situacijah na tekmi." Armenski selektor Arturj Voskanyana je pri svojem delu pogosto omejen zaradi služenja vojaškega roka igralcev, "težave imamo z

dinamiko igre na najvišji ravni in samozavestjo igralcev v igri proti močnejšim reprezentancam (na primer v igri 1:1). Naši igralci so v igri, ko imajo žogo navajeni imeti več časa in igrati z dolgimi podajami. Moj pristop je povsem drugačen, želim si igrati iz ozadja. Individualne in moštvene napake smo delali zaradi dinamike igre. Če želimo napredovati moramo povečati hitrost razmišljanja in gibanja." Z drugimi besedami, turnir je selektorjem poudaril potrebo po natančni določitvi ključnih vprašanj za napredek v igri – poiskati dovolj časa za proces dela, ki ga v reprezentancah vedno primanjkuje.

1.3.8. PREKINITVE

Skoraj četrtina zadetkov turnirja je bila dosežena iz prekinitev. Štirje od devetih zadetkov so bili doseženi iz 11m, trije iz prostih strellov, zanimivo vsi proti Španiji - po en na vsaki od skupinskih tekem. Edina dva gola sta bila dosežena iz kotov v tekmah skupine A uvodni dan. Španski izenačujoči gol iz kota proti Italiji šest dni pozneje je bil avtogol branilca. Četudi je tudi ta gol vključen v statistiko, jih je bilo na turnirju doseženih minimalno (155 kotov), v nasprotju z evropskim prvenstvom U21, kjer se je vsak 29ti kot končal z zadetkom.

Tehnični opazovalci so razpravljali o "pomanjkanju kreativnost" pri prekinitvah, kar je verjetno pogojeno tudi s pomanjkanjem časa pri delu v reprezentancah. Osian Roberts je kot izjemo izpostavil Portugalsko in navedel kot proti Armeniji, ko se je 6 igralcev postavilo pred vrata gostov in tako omogočilo svojemu igralcu, da je bil povsem sam na črti 16m prostora. Norveška pogosto postavi pet igralcev pred vrata, ustvari gnečo in ovira vratarjevo gibanje. Pogosto je bila odigrana najprej kratka podaja, katere cilj je bil izvleči branilca izven kazenskega prostora. Portugalska je občasno postavila tri igralce pri kotu in tako ustvarila številčno premoč na širokem prostoru in od tam poskušala izigrati nasprotnika.

Odstotek uspešnosti pokaže, da je bila obramba ob prekinitvah bolj učinkovita. Opazna je bila tendenca prevlade konskega branjenja, kar je deloma v nasprotju z do takratno prevlado kombinirinega konskega in individualnega branjenja. Francija je med redkimi reprezentancami še postavljala igralce ob obe vratnici, kar se je obrestovalo na polfinalni tekmi proti Španiji, saj jim je na ta način uspelo izbiti žogo iz linije svojih vrat.

1.3.9. OHRANITEV ŽOGE - POSEST

"Na splošno so bili protinapadi precej impresivni," pravi Osian Roberts. "a je bilo v nevarni coni sprejetih precej slabih odločitev". Malo proti napadov se je končalo z zadetkom – izjemi sta bila Francoski tretji gol proti Češki ali uvodni Republike Irske – tudi proti Čehom.

Prvaki so se po osvojeni žogi raje odločali za ohranitev žoge kot za proti napad. "Pomembno je bilo, da si oddahnemo," razloži Santi Denia. Španija in Francija sta prišli do večje posesti zaradi potrpežljivega podajanja v zadnji vrsti. S Portugalsko so edini presegli 50% ohranitev žoge povprečno na tekmo.

Ekipo	%	S/P
Francija	61	22.0
Španija	57	19.6
Portugalska	52	16.7
Italija	50	14.0
Norveška	49	15.2
Češka	46	14.9
Armenija	40	14.8
Republika Irska	39	12.9

Tabela št. 7: prikaz ohranitve žoge v odstotkih in trajanju (*S/P = čas posesti v sekundah)

Čeprav je Denia poudaril pomembnost posesti, so jo 21% ustvarili v nasprotnem 16m prostoru (v primerjavi z 9% Ircev in 6% gostiteljev). Francija je bila z 18% najbližja Španiji, ostali pa so jo imeli okoli 13%, kar je bilo tudi povprečje turnirja. Francija in Španija sta prevladovali tudi v številu podaj na tekmo in v odstotku natančnih podaj.

Ekipo	Število podaj	Natančnost podaj	V "box"	Hitrost
Francija	690	90%	35	16.1
Španija	647	88%	38	16.4
Italija	471	83%	32	14.7
Portugalska	456	84%	32	13.1
Norveška	451	80%	33	13.3
Češka	436	79%	31	13.2
Armenija	374	83%	10	14.0
Republika Irska	343	76%	22	11.8

Tabela št. 8: statistični podatki o podajah posameznih reprezentanc (*hitrost temelji na številu natančnih podaj na minuto posesti)

Ekipa	Število podaj za zadetek	Trajanje napada za zadetek
Italija	8.3	24.7
Portugalska	7.0	28.0
Francija	6.5	20.7
Španija	6.4	20.5
Češka	4.3	12.1
Republika Irska	3.3	13.4
Norveška	1.0	4.1
Armenija	-	-

Tabela št.9: tabela prikazuje število podaj in trajanje napada za dosežen zadetek;

1.3.10. DOSEGANJE ZADETKOV - ČAS

Na tem turnirju je bilo prvič dovoljenih pet menjav. Selektorji so opravili 133 od 150 možnih menjav, od tega 44 od 80. minute naprej. Samo štirje igralci niso nastopili na prvenstvu.

Zaradi visokih temperatur so ob odmorih sredi polčasa imeli selektorji skoraj vsako tekmo možnost dajati napotke svojim igralcem. Vpliv temperature zraka na utrujenost igralcev in možnost povečanja števila doseganja zadetkov v zaključni fazi tekem, je bil predmet pogostih razprav strokovnjakov. Na Finskem leto prej je bilo 27% golov (brez treh v podaljšku finala) doseženih od 76. minute naprej. Presenetljivo je, da je turnir v Armeniji ponudil popolnoma drugačne podatke glede doseganja zadetkov. Največ jih je bilo doseženih v uvodnih 15 minutah 2. polčasa (30%). Vprašamo se lahko tudi, ali so selektorji z večjim številom menjav igralcev oslabili delovanje svojega moštva v zaključku tekme.

Minute	Število zadetkov	% doseženih zadetkov
1-15	1	3
16-30	2	5
31-45	9	24
45+	1	3
46-60	11	30
61-75	6	16
76-90	5	14
90+	2	5

Tabela št.10: tabela prikazuje število in odstotek doseženih zadetkov glede na obdobje tekme;

Reprezentanca Češke je bila edina, ki je bila sestavljena zgolj z igralci rojenimi leta 2000. 44 igralcev, ki so sodelovali na turnirju je bilo rojenih leta 2001, 6 igralcev leta 2002 in le en udeleženec prvenstva leta 2003. Od 160 igralcev na turnirju jih je kar 38% odstotkov takšnih, ki imajo rojstni dan v prvi četrtini leta. Kar ponovno odpira vprašanje o enakovrednosti pogojev za razvoj tistih igralcev, ki so rojeni kasneje v koledarskem letu.

Omogočeno igranje v kazenskem prostoru ob izvajanju udarca od vrat, so moštva izkoristila in najpogosteje postavila osrednje branilce na robove pet metrskega prostora. "Moštva so se spoznavala z novim pravilom tekom turnirja" je komentiral Osian Roberts. "Trenerji so imeli zelo malo časa za pripravo na novo pravilo. Posledično so pogosto v želji po igri od vratarja, nasprotniku omogočili izvajanje visokega pritiska."

Prepoved pozicioniranja igralcev manj kot meter od živega zidu, je privedla do debate med opazovalci - analitiki. Ali sprememba pravil res omogoča boljše pogoje moštvu, ki se ob prekinitvi brani? Je s tem pravilom res omogočen boljši pregled vratarju? Proti argument namenu novega pravila so postavili Španci, ki so prejeli vse tri zadetke po direktnih prostih streljih. "Novo pravilo bo možno natančneje ocenjevati po preteku določenega časa, ki bo trenerjem omogočil, da se na novo pravilo bolje pripravijo." pravi Ghenadie Scurtul.

Sam pogrešam poročilo o analizi prehodov po izgubljeni oz. odvzeti žogi. Ni omenjen proti presing, ki je danes izredno pomemben del sodobnega nogometa. Španija je osvojila tako U19 kot U21 evropsko prvenstvo, kjer je bil proti presing prepoznaven del njihove igre. Večja razlika med omenjenima reprezentancama je bila v prehodih po odvzeti žogi. Reprezentanca U21 je pogosteje izvajala proti napad, reprezentanca U19 pa se je odločala za ohranitev žoge. Nasploh je bila starejša reprezentanca v igri bolj usmerjena v globino in hitreje iskala pot v smeri proti nasprotnim vratom.

1.4. ANALIZA TEKEM REPREZENTANCE SLOVENIJE U19 - KVALIFIKACIJE EURO 2020 (VIR 5)

Za primerjavo lahko v nadaljevanju analiziramo statistiko iz treh naših tekem.

Iz statističnih podatkov (tabela št. 11) reprezentance U19 na kvalifikacijah novembra 2019 na Švedskem je razvidno kako uspešen je naš MODEL IGRE.

Aktivno branjenje na nasprotni polovici, proti napad, hitra - usmerjena igra proti vratom in proti presing odražajo naš način igre. Ohranitev žoge, priložnosti, streli, podaje in dvoboji so po moje najpomembnejši elementi, ki omogočajo našo uspešno delovanje in rezultatsko uspešnost. V vseh teh elementih igre smo bili uspešnejši od nasprotnikov, kar je razvidno tudi iz tabele.

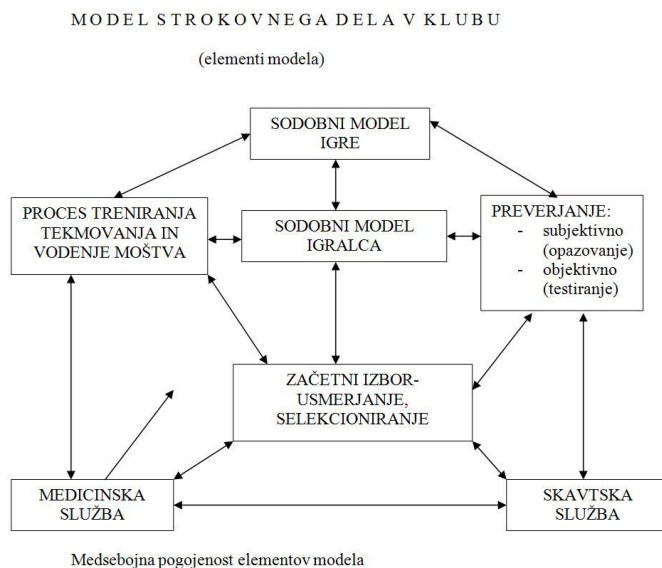
Estonska reprezentanca sodi v rang slabših moštev, Švedska in Ukrajina pa sodita med bolj kvalitetne reprezentance v Evropi. Podatki s teh dveh tekem so sigurno bolj oprijemljivi in so nam v pomoč pri nadaljnem načrtovanju dela.

TEKMA	1. TEKMA (13.11.19)		2. TEKMA (16.11.19)		3. TEKMA (19.11.19)	
	SLO	SWE	UKR	SLO	EST	SLO
Rezultat	2	2	1	1	0	7
Priložnosti	11(8%)	2(100%)	2(50%)	5(20%)	3(0%)	12(58%)
Ohranitev žoge	60%	40%	47%	53%	40%	60%
Streli / na vrata	19/6	4/2	5/2	14/6	9/2	19/12
Pričakovani zadetek (xG)	1.38	0.41	0.5	1.3	0.27	2.9
Podaje	627(85%)	342(75%)	453(74%)	548 (77%)	335(71%)	535(81%)
Zadnje podaje	15	3	5	3	4	20
Koti	7(29%)	4(25%)	5(0%)	6(17%)	6(33%)	7(0%)
Protinapadi	17(24%)	14(0%)	22(4.6%)	18(11%)	14 (7%)	18(17%)
Dvoboji	166(57%)	166(43%)	141(44%)	141 (56%)	174(51%)	174(49%)
Zračni dvoboji	47(62%)	47(38%)	41(41%)	41(59%)	43(44%)	43(65%)
Varanje	28(54%)	32(53%)	18(56%)	20(40%)	32(54%)	26 (65%)
Prekrški	17	5	18	15	21	12
Rumeni kartoni	3	-	4	4	6	2
Rdeči kartoni	/	1	/	/	/	/

Tabela št.11: statistični podatki kvalifikacijskih tekem reprezentance U19 Slovenije (*v oklepajih uspešnost v % posameznega dela igre)

2.0. JEDRO

2.1. MODEL STROKOVNEGA DELA (VIR 2)

Skica 2: Model strokovnega dela

Model strokovnega dela predstavlja osnovne usmeritve za posamezna strokovna področja, oziroma elemente modela. Vsi elementi modela so medsebojno povezani in se medsebojno prepletajo. Zahtevajo pa tudi strokovno poznavanje in tudi nadaljni razvoj.

Izhodišče celotnega strokovnega dela je poznavanje sodobnega modela igre. Za sodobni model igre sta značilni sodelovanje med igralci in dinamika igre. Analize igre (subjektivne in objektivne) nam omogočijo spoznavanje sodobnega modela igre. Tako v področju sodelovanja med igralci (taktika, tehnika), kot dinamika igre (kondicija, velikost obremenitev med igro). Področje sodobnega modela igre pomeni, da ustvarjamo model igralca, ki ustreza zahtevam sodobne igre. To pa je mogoče s pomočjo ustreznega začetnega izbora, procesa selekcioniranja, ustreznega procesa treninga in preverjanja sposobnosti (testiranje, analiza tekme).

S procesom treninga poleg individualnih sposobnosti igralcev razvijamo sodobni način igre.

Vse elemente sodobnega modela igre v reprezentanci U19 postopoma dvigamo na višjo strokovno raven.

2.2. SODOBNI MODEL IGRE (VIR 19)

- Je način medsebojnega sodelovanja med igralci v obeh fazah igre
- Odvisen od zakonitosti tega sodelovanja in od sposobnosti igralcev
- Predstavljajo ga najuspešnejša nogometna moštva v Evropi in svetu
- Predstavlja trenutno stanje v razvoju igre
- Danes govorimo o enotnem modelu sodobne igre
- Zakaj je dobro poznati sodobno igro?

RAZLOGI ZA SPREMINJANJE NOGOMETNE IGRE:

- Nenehna borba med napadanjem in branjenjem
- Trenerji in igralci iščejo nove rešitve
- Kvalitetnejši proces treniranja in tekmovanja / stroka 150 let
- Vključevanje sorodnih strokovnih znanstvenih področij
- Spreminjanje pravil nogometne igre - podpora napadalnejši igri, zaščita igralcev
- Zmanjšati vpliv slučajja
- Imeti čim več dogajanj med igro pod kontrolo

BISTVENE KARAKTERISTIKE NOGOMETNE IGRE:

- Sodelovanje med igralci
- Dinamika igre
- Medsebojno prepletanje in pogojenost:
 - sodelovanje z dinamiko igre
 - dinamika igre znotraj sodelovanja

DINAMIKA IGRE - Kaj je to?

- Kaže se v hitrosti gibanja žoge in igralcev ter v hitrosti prehodov iz ene v drugo fazo igre
- Pomembnost dinamike v obeh fazah igre
- Prehodi iz ene v drugo fazo igre niso bili še nikoli tako HITRI kot danes

DINAMIKA IGRE JE ODVISNA OD:

- Uigranosti moštva - koncept igre - taktika
- Kondicijskih sposobnosti igralcev
- Osvojene situacijsko - dinamične tehnike
- Psihične pripravljenosti - motivacije

SPREMEMBE V PODROČJU DINAMIKE IGRE:

- Večja zgoščenost prostora in agresivnost pri branjenju zahtevata hitrejšo igro v napadu
- Hitrost gibanja žoge in igralcev se povečujeta:
 - večja intenzivnost igre
 - večja pretečena metraža - več šprintov
- Pomembnost skupne ideje za igro - improvizacija je premalo
- Igra z manj dotiki žoge
- Več igralcev se istočasno giblje
- Pomembnost prodora

DINAMIKA SODOBNE IGRE:

- OSIM: ne tek zaradi teka, ampak tek v okviru smiselne igre - koncepta
- "Akcija" - Igralci z žogo in okrog nje šprintajo
- Dinamika pripomore k rezultatskemu uspehu - prisiljuje nasprotnika v napake

DINAMIKA IGRE – BRANJENJE:

- Organizirano in agresivno branjenje povečujeta dinamiko igre:
 - "branjenje proti žogi", agresivno startanje v dvoboj
 - "proti presing" (proti pritisk)
- Ohranjanje kompaktnosti - prehodi v branjenje v treh prostorih - roširanja - zahtevajo več hitrega teka

ZNAČILNOSTI TAKTIKE IGRE V OBRAMBI - dve novosti:

- Aktivno consko branjenje - presing - “ branjenje proti žogi ” - vsi igralci sodelujejo pri branjenju - kompaktnost - timingi - izmenoma v treh prostorih
- Proti presing (proti pritisk) - situacijski presing (situacija ga omogoča, ne vedno) - takojšnje odvzemanje žoge po izgubljeni žogi - v treh prostorih:
 - polni šprint v prvih sekundah po odvzeti žogi
 - proti presing preprečuje proti napad nasprotnika

ZNAČILNOSTI TAKTIKE IGRE V OBRAMBI

- Kolektivna ekstremno agresivna usmeritev na žogo z “roširanjem” (številčna premoč ob žogi, “sendvič” napadalcev, pomembno tudi za napad
- Odvzemanje žoge na krilu ali v sredini
- Pomembnost dobljenih dvobojev - igra 1:1
- Kompaktnost: vodoravna (širina) in vzdolžna (globina)
- Medsebojna pogojenost branjenja in napadanja - kompaktnost v napadu pogoj za branjenje in obratno - ravnovesje v igri med obema

LIVERPOOL F.C.

- IZHODIŠČE 1: optimalna psihična priprava: visoka motivacija, koncentracija, agresivnost, velika želja za zmago
- IZHODIŠČE 2: Izgubljena žoga – proti presing ter bliskovit napad po odvzeti žogi – usmerjenost proti naprej – proti napad
- IZHODIŠČE 3:
 - ne dovoliti razvoja igre nasprotniku z branjenjem proti žogi v 3 prostorih
 - hiter dolgi napad v okviru koncepta igre - dolgi napad pomeni “počitek”
- RB Leipzig, Red Bull Salzburg, Borussia Mönchengladbach, Southampton – podoben pristop v taktiki

ZNAČILNOSTI TAKTIKE IGRE V NAPADU

- Hitrost prehoda v napad po odvzeti žogi v smeri naprej:
 - proti napad
 - hiter dolgi napad
- Poudarjena igra v globino skozi sredino - proti orožje igra s tremi srednjimi branilci
- Dogi napad – ohranitev žoge s ciljem:
 - žoga za hrbet nasprotni obrambi
 - vtekanje in podaja v prostor
 - odkrivanje in podajanje med linijami in med dva nasprotna igralca
 - forsiranje globine
- Izrazita želja zabiti gol
- Prodor
- Direktne ostre podaje skozi ozke prostore - "trening živcev"
- Klopp: "ni napačnih podaj" - takoj proti presing

ANALIZA IGRE - ZAKLJUČKI NAPADA (VIR 20)

V nadaljevanju je prikazanih nekaj primerov zaključkov napada. To so situacije, ki smo jih opazili znotraj igre na osnovi analize igre. Pomembni sta prepoznavanje situacij in skupna ideja v igri. Te situacije – (zaključki napada) so izhodišče in sestavni deli vaj s katerimi učimo – izpopolnjujemo skupno idejo za igro. Kot rdeča nit se pojavljajo v vajah situacijsko dinamične tehnike, igralnih situacijah, igralnih oblikah in moštveni igri (glej poglavje 2.3 Metodika učenja igre).

Načini za zaključek napada so razdeljeni v 3 sklope (skozi sredino, iz krilnega položaja in glede na delovanje obrambnega igralca nasprotnega moštva).

- Zaključek napada skozi sredino

Skica 3: Podaja v prostor med dva nasprotna branilca;

Skica 4: dvojna podaja;

Skica 5: dvakrat dvojna podaja;

Skica 6: povratna podaja - podaja in vtekanje v prostor;

Skica 7: Podaja na "tretjega" v prostor;

Skica 8: Krajša diagonalna podaja po zraku za hrbet obrambi;

Skica 9: krilni napadalec (KN) vteka iz krila v sredino – točka podajanja;

Skica 10: "Cirkulacija žoge" - krilo - sredina – globina;

Skica 11: Udarec na vrata iz druge vrste;

- Zaključek napada iz krilnega položaja

Skica 12: Podaja v prostor med nasprotnim krilnim in srednjim branilcem;

Skica 13: Podaja iz krila – vtekanje iz sredine;

Skica 14: Vtekanje skozi sredino – podaja iz krila;

Skica 15: Vtekanje KB / KN iz krila v sredino za hrbet obrambi;

Skica 16: Kombinatorna igra s kratkimi hitrimi podajami po "polkrilnem" položaju po tleh - ostre podaje po tleh pred vrata, v smeri na drugo vratnico;

Skica 17: Krilni položaj – klasične podaje in vtekanja (1., 2. vratnica, vodoravna, povratna podaja);

- Kdaj podaja soigralcu v smeri naprej v noge in kdaj v prostor?

Skica 18: Branilec spremlja napadalca – podaja v noge – povratna;

Skica 19: Branilec ostaja – napadalec sprejme žogo z obratom – možnost podaje naprej – prodor;

Skica 20: Branilec spremlja napadalca – podaja v prostor;

Skica 21: Branilec ne spremlja napadalca – podaja v noge v smeri naprej;

STARTI NA ODBITO - "DRUGO ŽOGO"

- Napadamo: dolga podaja v konico napada
- Se branimo: nasprotnik podaja žogo v konico napada

NAPADALNA IGRA - TAKTIKA

- Prevladuje iniciativa v igri:
 - dolgi hitri napad
 - dinamična kombinatorska igra
 - pritisk na nasprotnika
 - tveganje za proti napad nasprotnika
- Usmerjena igra - koncept - globina
- Vedno izkoristi možnost igre na proti napad
- Izrazita želja zabiti gol
- Vključevanje večjega števila igralcev (6-7) pred nasprotna vrata in kazenski prostor (4-5 igralcev)
- Proti presing - branjenje proti žogi in visoki presing v službi "napadanja"
- Branjenje na svoji polovici igrišča in proti napad sta premalo
- Prevladujejo hiter dolgi napad in proti napad ter branjenje v sredini in na nasprotni polovici igrišča

2.3. METODIKA UČENJA IGRE (VIR 20)

Metodika učenja je način poučevanja. Tu gre za izbiro vaj in metod poučevanja ter uporabo didaktičnih načel kot so prehod od lažjega k težjemu in prehod od bistvenega k manj bistvenemu.

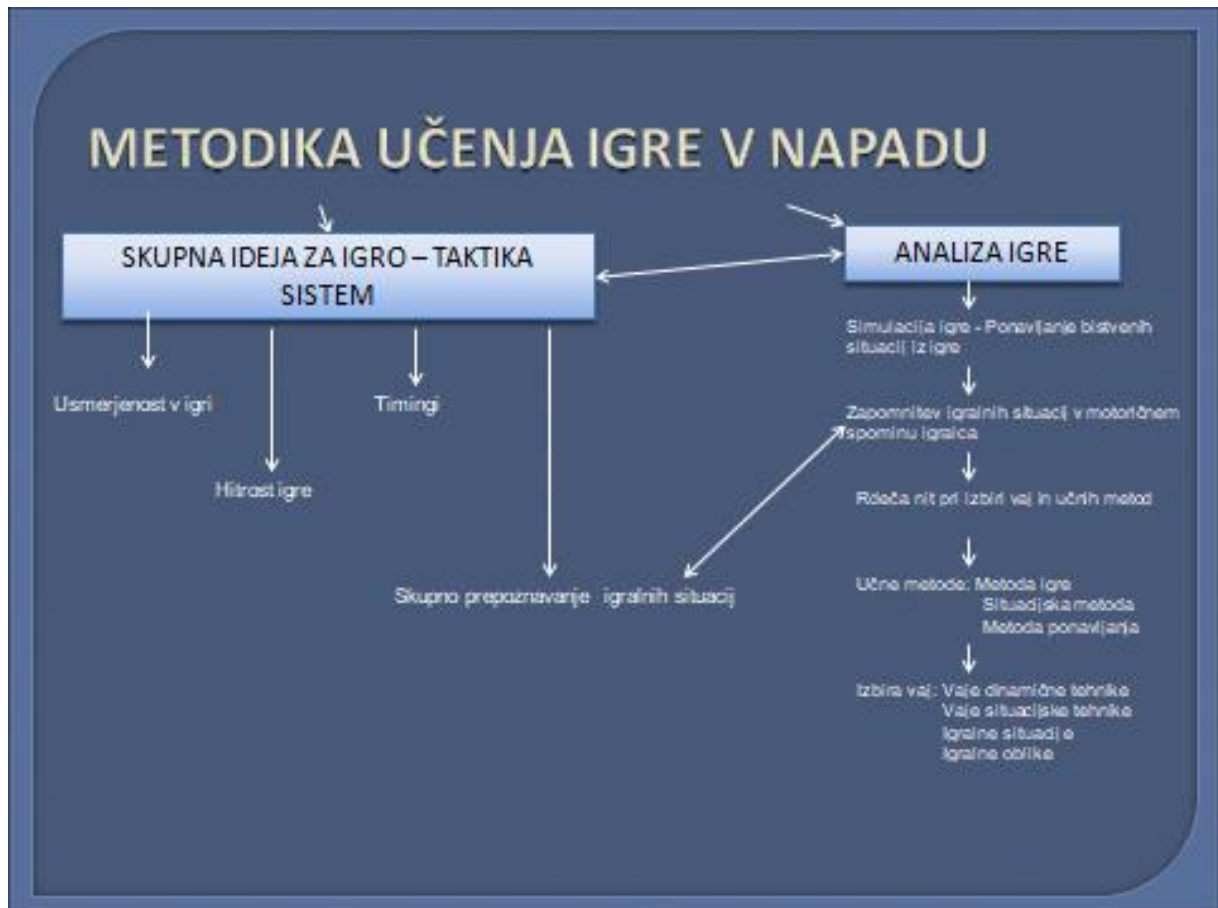
Nekatera izhodišča za metodiko učenja igre v napadu:

- Učenje igre ne sme omejevati kreativnosti igralcev temveč jo mora vzpodbujati. Potrebno pa je upoštevati ravnovesje med svobodo in odgovornostjo v igri.
- Osnovni karakteristiki igre sta sodelovanje med igralci in dinamika. V obeh področjih je sodobna igra v razvoju naredila velik korak naprej in sedanja raven predstavlja njeno trenutno stanje.
- Za postavitev in razvoj igre moštva je nujno upoštevati sposobnosti igralcev in zgoraj omenjene zakonitosti sodobne igre.
- Osnova za medsebojno sodelovanje je sistem igre, ki pa ni najpomembnejši. Najpomembnejša je ideja za igro, za uresničitev katere pa so pomembne izražene tehnično - taktične in kondicijske sposobnosti.
- Za hitro igro v napadu, ki je največkrat pogoj, da »izigramo« nasprotnika v zgoščenem prostoru, je nujno imeti skupno idejo o igri, ki pa v nobenem primeru ne predstavlja »šablone«, temveč le eno (če je mogoče najboljšo) od rešitev znotraj igre. »igrivost je nasprotje od šablone in predstavlja izbiro najboljše rešitve glede na trenutno situacijo. A ta rešitev je na osnovi motoričnega spomina »prepoznana« ne samo igralcu z žogo, temveč tudi soigralcem, ki so vključeni v akcijo v igri. Skupno idejo o igri ustvarjamo skozi proces treninga (ustrezna izbira vaj), posamične in skupne razgovore z igralci (analize tekem). Hitra igra omogoči, da nasprotnik »zamuja« pri pokrivanju naših igralcev, ter naredi napako, ki jo izkoristimo za uspešen zaključek napada.

- Zelo pomembno izhodišče za hitro igro je direktno podajanje žoge soigralcu (ko je igralec z žogo pokrit - »hrbet«) in sprejem žoge z obratom proti nasprotnim vratom (igralec ni pokrit - »sam«). Iz taktičnega vidika je zelo pomembna tudi postavitev igralca, ki pričakuje žogo (poševna postavitev tako, da ima večji pregled na soigralca, ki podaja in v smeri nasprotnih vrat - nasprotni igralec), saj mu le ta omogoča hitrejši obrat z žogo in s tem tudi hitrejšo igro.
- Trener z izbiro vaj v procesu treninga ponuja rešitve za igro - ideje prilagojene kakovosti igralcev in zakonitostim sodobne igre (prehod iz obrambe v napad, priprava in zaključek napada). Ponavljanje omenjenih rešitev omogoča ustrezno zapornitev v igralčevem motoričnem spominu. To je osnova za skupno prepoznavanje situacij med igro in razvoj skupne ideje za igro. Igralčeva razmišljanja in rešitve so podobne in ne vnaprej določene. Glede na razvoj situacije v igri, razmišljanja, ideje in rešitve valovijo med igralci kot »radijski valovi« z namenom medsebojnega usklajevanja.
- Skupna ideja za igro pomeni osnovo za razvoj »timingov« v igri - to pomeni usklajenega - pravočasnega sodelovanja med igralci (odkrivanje, podaja, prodor, varanje, vtekanje, direktno podajanje itd.), s katerimi želimo »prelisičiti« nasprotnika in uspešno zaključiti napad.
- Skupna ideja v igri je tudi osnova za razvoj »usmerjenost v igri«, ko igralci med igro iščejo predvsem rešitve, ki omogočajo najbolj učinkovit zaključek napada. Te rešitve so tudi »prepoznane« in doživete v procesu treninga. Npr.: odločitev za podajo žoge v globino iz »cirkulacije« takoj, ko to situacija med igro omogoča (seveda ob velikih možnostih za ohranitev žoge).
- Sodobna igra v taktičnem smislu ponuja nove pojme in sicer: skupna ideja v igri, skupno prepoznavanje situacije, usmerjenost v igri, timingi. Ti pojmi so medsebojno povezani in izhajajo eden iz drugega.

- Kako ustvarjati in razvijati skupno idejo v igri? S ponavljanjem raznovrstnih vaj, ki jim je skupna »rdeča nit« glede reševanja situacij med igro. V ta namen v procesu treninga uporabljamo vaje začenši od vaj za občutek za žogo (Coerver), vaje dinamične in situacijske tehnike, igralne situacije in igralne oblike, ki vse skupaj na svoj način predstavljajo »simulacijo igre«. Torej so prepoznane - vzete iz igre zato, da bi jih skozi proces treninga še izboljšali. To pa zahteva zelo poglobljeno analizo igre, izbiro najpomembnejših rešitev in njihovo ponavljanje.
- V procesu treninga je zato potrebno ponavljati najpomembnejše stvari (vaje) in ohranjati rdečo nit. »Svaštarenje« ne vodi v napredek in uspeh.
- Za uspešno igro je nujno igrati v »smeri naprej«, ko je to mogoče, še posebej v trenutku odvzete žoge nasprotniku, ko se le ta še ni preusmeril v fazo branjenja.
- »Cirkulacija žoge« - sigurno in hitro gibanje žoge je osnova za iskanje možnosti podaje v globino (v konico napada ali na krilne položaje), še posebej, če se je nasprotnik uspešno preusmeril v fazo branjenja. Pri tem je važna skupna ideja o igri in pred tem skupno prepoznavanje situacije. Podaja žoge v globino pomeni podati pred ali za hrbet nasprotni obrambi (po tleh med dvema nasprotnima branilcema ali po zraku preko nasprotne branilske vrste). Tudi podaja žoge v globino pred nasprotno obrambo ima za cilj ohraniti žogo, podajo za hrbet ali prodor.
- Sodobna igra v napadu zahteva tudi upoštevanje nekaterih taktičnih zakonitosti kot so: direktna podaja v konico napada; krilo - sredina - globina; povratna podaja - globina; koncentracija igre na eno stran in hiter prenos na drugo; vključevanje po podaji; vključevanje iz druge vrste v konico napada; 2 - 3 direktne podaje.
- V metodiki učenja igre prevladujeta metoda igre (igralne oblike) in situacijska metoda (igralne situacije, situacijska tehnika). Uporabljamo tudi metodo ponavljanja (navajanje na žogo; dinamična tehnika). V ospredju je vsekakor metoda igre. V zadnjem času se pogosteje uporablja intervalna metoda.

Skupine vaj si sledijo po načelu prehoda od lažjega k težjemu ter prehoda od skupinskih vaj k možtvenim vajam. V neposredni praksi trenerji glede na potrebe poljubno izbirajo ustrezne vaje.

Skica 22: metodika učenja igre v napadu

2.4. MODEL IGRE SLOVENSKE REPREZENTANCE U19

Model igre vseskozi nadgrajujemo glede na sposobnosti igralcev in potrebe delovanja moštva v igri.

V igri želimo biti aktivni, dinamični in predvsem nevarni za nasprotnikova vrata.

V fazi branjenja je osnovno vodilo skozi osredotočenost na žogo, prostor, soigralca in nasprotnega igralca se neprekinjeno branimo proti žogi. Zelo pomembno je, da že v času branjenja razmišljamo tudi o napadanju. Vsaka odvzeta žoga namreč omogoči proti napad.

Prav tako je pomembno razmišljanje o branjenju, ko napadamo. Zelo pomemben je trenutek izgubljene žoge. V bližini žoge takoj ožamo prostor ter žogo istočasno poizkušamo pridobiti nazaj z zelo jasnim ciljem - po odvzeti žogi takoj igra proti vratom nasprotnika.

V fazi napada je vseskozi prisotna ideja neposredne usmerjenosti proti vratom nasprotnika. Napadi so bolj usmerjeni skozi sredino. Z igro v širino si ustvarjamo prostor za igro v globino. Igralci na krilnih položajih se želijo z vtekanjem prebiti za hrbet nasprotni obrambni vrsti.

2.4.1. FAZA OBRAMBE

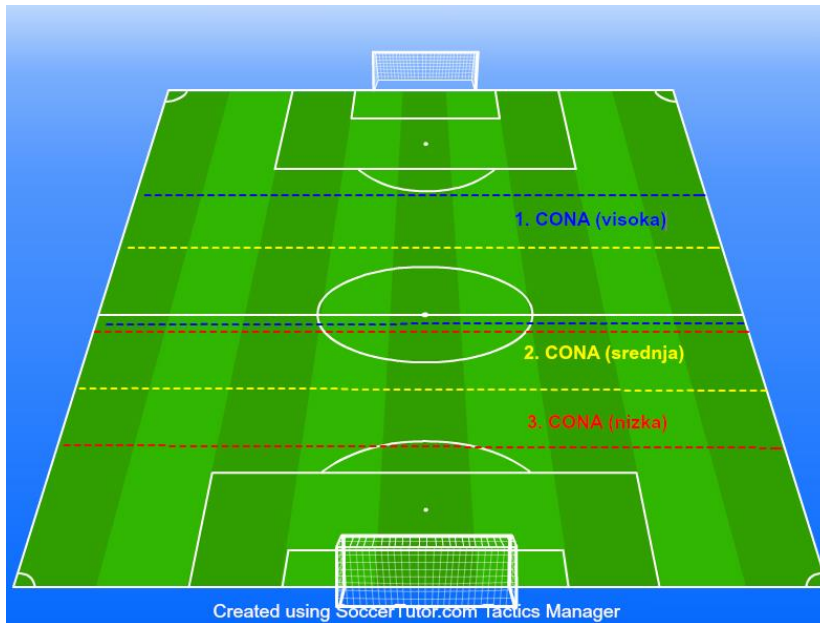
Razporeditev igralcev se spreminja, odvisno od cone (dela igrišča) v kateri se nahajamo.

Izhodišče branjenja je **2. cona** (1-4-5-1 nižje oz. 1-4-3-3 višje) iz katere želimo preiti v **1. cono** in z visokim branjenjem proti le temu odvzeti žogo blizu njegovih vrat. To želimo izvesti čim bolj smiselno, to pomeni kolektivno, kompaktno z namenom ohranjanja čim več telesne moči.

Ob izvedbi nasprotnega **vratarjevega strela** se vedno razporedimo visoko v postavitvi 1-4-1-3-2 in tako nasprotniku ne dovolimo nemotene organizacije napada. Na ta način poizkušamo nasprotniku odvzeti žogo, ko se ta kljub vsemu odloči za "build up" pod pritiskom. 2 napadalca direktno napadata nasprotna srednja branilca ob pomoči zveznih igralcev (romb).

Najmanj časa si želimo preživeti v **3. coni**, kjer smo najbližje svojim vratom in je lahko vsaka napaka usodna. Postavljeni smo v razporeditvi 1-4-5-1. Ob močnem pritisku nasprotnika med igro oziroma kot del taktike pred tekmo ga tudi spremenimo v postavitev 1-5-4-1 (zveznega igralca premaknemo med 2 srednja branilca).

Zelo pomemben del faze branjenja je tudi **branjenje proti številčni premoči** nasprotnika oz. v nepopolni formaciji (4, 5, 6, 7 ali 8 igralcev). To je pomembno v situaciji med igro, ko si nasprotnik z igro ustvari številčno premoč ali po naši izgubljeni žogi in slabem proti presingu. To je tudi del trenažnega procesa in princip taktičnega delovanja. Pomembno je **skupno umikanje, ožanje prostora** in ne izpadanje, izpadlim igralcem pa je cilj hitro vračanje ter iskanje primerne položaja za morebiten proti napad, če uspemo odvzeti žogo.

Skica 23: igrišče razdeljeno po conah branjenja;

2.4.2. PREHODI PO ODVZETI – IZGUBLJENI ŽOGI

Prehodi iz ene faze v drugo in obratno so zelo pomemben del igre, ki ga močno poudarjamo. Zelo pomemben je prehod v obrambo (reakcija) po izgubljeni žogi – **proti presing**. Igralci v bližini izgubljene žoge (4-5 igralcev) takoj šprintajo proti njej, ožajo prostor za igro nasprotniku, najbližji pa agresivno napade nasprotnega igralca z žogo. Skupno mu jo skušajo odvzeti. Po odvzeti žogi je cilj hitro preiti proti nasprotnikovim vratom. Proti presing traja približno 3-5 sekund. Z uspešnim proti presingom lahko nasprotnika mnogo lažje in nevarneje ogrozimo, ker se ta po odvzeti žogi odpira v napad. S tem nasprotniku tudi onemogočimo proti napad.

Po odvzeti žogi želimo hitro preiti v **proti napad** in nasprotnemu moštvu onemogočiti, da se pravočasno preoblikuje v popolno in kompaktno postavitev za branjenje. Pomembno je hitro odkrivanje večih igralcev v bližini žoge in hitro vključevanje proti nasprotnim vratom.

2.4.3. FAZA NAPADA

V osnovi izhajamo iz sistema 1-4-3-3, ki se z gibanjem igralcev med igro največkrat spremeni v razporeditev 1-4-2-2-2, v zadnjem obdobju pa v 1-3-2-4(3)-1(2).

Organizacija igre se prične iz zadnje vrste s pomočjo 2 zveznih igralcev. Tretji zvezni igralec, ki deluje bolj napadalno se največkrat ponuja med obrambnimi linijami nasprotnika, kjer mu pomaga še najmanj eden od napadalcev, velikokrat tudi dva, odvisno od situacije oziroma karakteristik samega igralca. 1-2 napadalca sta pripravljena za vtekanje za hrbet nasprotniku in preboju njihove zadnje vrste. Zelo pomembno je vključevanje krilnega branilca, ko se mu ob zaprti sredini odpre prostor na krilu.

Igra med nasprotnimi obrambnimi linijami je pomemben del naše igre. Z globinsko podajo izločimo nasprotno napadalne in zvezne igralce iz igre ter pridemo direktno na zadnjo vrsto. Pomembno je upoštevanje principov in kreativnosti igralcev. Ključna sta skupna ideja in avtomatizmi v igri. Zelo pomemben je princip povratne podaje in igre na tretjega. Priključitev zveznih igralcev ob pravem "timingu" le tem ponudi veliko rešitev za zaključek napada.

Preboj nasprotnika in ustvarjanje priložnosti za kakovosten zaključek nam omogoči pravočasno vtekanje napadalcev, zveznih iz druge vrste ter pravočasna in natančna podaja v prostor za hrbet nasprotniku. Naloga napadalcev je prepoznati situacijo, ko se je potrebno odkriti med linijami ali z diagonalnim odkrivanjem odpreti prostor za vtekanje. S tem ponudimo možnost boljše zadnje podaje soigralcu. Pogosto nasprotno moštvo zapre sredino igrišča, saj je napadanje skozi sredino najbolj nevarno. Zato moramo biti usposobljeni za uspešno napadanje tudi po krilnih položajih. Krilni branilci se morajo vključiti, ko se jim ustvari prostor. Idealno je, če uspejo iz krila vtekat v prostor proti vratom. To je mnogo bolj nevarno kot, če čakajo podajo žoge v noge na krilu kamor se nasprotnik lahko prelije in pokrije prostor ob žogi. Zelo nevarna je tudi podaja žoge za hrbet med vratarjem in obrambno vrsto iz krilnega položaja. V tem slučaju imajo napadalci, ob pravočasnem vtekanju, veliko prednost pred nasprotnimi branilci. Seveda je vse odvisno od prostora, ki nam ga ponudi nasprotnik v igri.

Sistem igre - razporeditev igralcev, odvisno od rezultata, med tekmo spreminjamo predvsem takrat, ko smo v rezultatskem zaostanku.

Na obe krili smo že v osnovi postavili igralca, zadaj igrali s tremi branilci, ki so z dvema zveznimi organizirali napad. V globini smo tri igralce postavili stopničasto v širini 16m prostora (večkrat 2 globlje, 1 povlečeno ali obratno, odvisno od tipa igralcev). Tako smo zadostili principoma širine in globine in veliko enostavneje ter hitreje prihajali v dobre situacije za zaključek. Na ta način smo seveda tudi več tvegali. Skozi akcije smo iskali optimalno rešitev za izkoristek potenciala posameznih igralcev in celega moštva. V tej generaciji imamo 2 dobra srednja napadalca (Prelec, Cipot), ki ju hočemo imeti v bližini nasprotnih vrat. Rešitev smo našli v spreminjanju razporeditve igralcev med samo tekmo. Proti reprezentanci Švice smo s tem načinom igre bili uspešni ter tako nadaljevali tudi na naslednjih kvalifikacijah. V organizaciji igre smo Urbančiča (levi krilni branilec) postavili visoko na krilo in ostali zadaj s tremi branilci. Enega srednjega napadalca (Prelec ali Cipot, ki med igro menjujeta položaje) smo premaknili v sredino ter tako prešli v razporeditev 1-3-2-4(3)-1(2). Temu smo prilagodili tudi fazo branjenja. V primeru, ko se branimo višje (nasprotna polovica) smo prešli iz postavitve 1-4-5-1 v postavitev 1-4-3-3. Krilna napadalca se tako branita bolj napadalno in centralno ter sta bližje nasprotnikovim vratom. Na svoji polovici igrišča pa se branimo v bolj obrambni postavitvi 1-4-5-1. Srednja vrsta je tako bolj zapolnjena.

2.5. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI SODELOVANJA V IGRI SLOVENSKE REPREZENTANCE U19

Osnovno izhodišče v igri so organizirano branjenje, napadanje in hitrost prehoda iz obrambe v napad ter obratno, če uspemo odvzeti žogo.

Pomembnost skupne ideje in avtomatizmov v obeh fazah igre.

V FB je osnova sistem 1-4-3-3, ki se spreminja odvisno od dela igrišča, kjer delujemo.

V FN smo se odločili za uporabo sistema igre 1-4-3-3, ki se spreminja v postavitev 1-3-2-4-1.

Posebno pozornost posvečamo tudi prekinitvam igre v obeh fazah igre.

2.5.1. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI PRI BRANJENJU

- Izhodišče branjenja je 2. cona s prehajanjem v 1. cono - visoko napadanje nasprotnika;
- Usmerjanje nasprotnika proti sredini in odvzemanje žoge ob predhodnem ustvarjanju številčne premoči ter hitrega prehoda v napad;
- Razporeditev igralcev ob delovanju na različnih delih igrišča:
 - "golavt" postavitev 1-4-1-3-2, nasprotna polovica 1-4-3-3, naša polovica igrišča 1-4-5-1;
- Stisnjena - kompaktna formacija v času branjenja, branjenje v 3 prostorih - prehajanje;
- Prevlada agresivnega - kolektivnega branjenje proti žogi;
- Uspešnost v dvobojih v igri 1:1 na tleh in v zraku v času branjenja;
- Proti pritisk (presing) po izgubljeni žogi z namenom takojšnjega odvzemanja žoge;
- Proti pritisk z namenom preprečevanja proti napada nasprotnika;
- Branjenje proti številčni premoči nasprotnika (umikanje, pokrivanje sredine, brez izpadanja iz igre);

Branjenje v 1. coni – "GOLAVT" nasprotnika, postavitev 1-4-1-3-2:

- Neposreden presing dveh napadalcev na oba nasprotna srednja branilca - odvzeti žogi sledi hiter prehod proti vratom v smeri naprej / če nismo uspeli odvzeti žoge, sledi umikanje nazaj v 2. cono in v prerazporeditev 1-4-3-3;

Branjenje v 2. coni - postavitev 1-4-3-3, prehajanje v 1. cono:

- Izhodišče branjenja je 2. cona, ob umiku v 3. cono se prerazporedimo v 1-4-5-1 ali ob močnem pritisku nasprotnika v 1-5-4-1, v 1. coni pa v razporeditev 1-4-3-3. Želimo se čim pogosteje braniti v 1. coni in čim redkeje v 3. coni;
- Krilna napadalca (KN) s postavitvijo med nasprotnim krilnim branilcem (KB) in srednjim branilcem (SB) preprečujeta podajo na krilo, usmerjata nasprotnika proti sredini in izvajata pritisk, srednji napadalec (SN) preprečuje spremembo smeri igre - stran;
- Zvezni igralci varujejo tri napadalce, preprečujejo podaje nasprotnika v globino, izvajajo pritisk na igralca z žogo in glede na potrebo iztekajo v "pritisk" proti nasprotnemu igralcu z žogo na krilu;
- Zadnja vrsta varuje zvezne igralce, ohranja kompaktnost z nihanjem nazaj (glede na možnost nasprotne dolge podaje) in naprej (iztekanje proti žogi);
- Zadnja vrsta deluje v razporeditvi 4-0 oziroma 1-3, ko je potrebno iztekati na nasprotne igralce (KB ali SB iztekajo iz osnovne razporeditve);
- Starti na odbito žogo (drugo žogo);

Branjenje v 3. Coni - postavitev 1-4-5-1, prehajanje v 2. cono v postavitev 1-4-3-3:

- Hitro roširanje na krilni položaj s skupino igralcev, ustrezne razdalje med igralci, medsebojna pomoč in ne posamezno iztekanje brez podpore – varovanja soigralca;
- Umikanje iz 2. v 3. cono, ko ne moremo izvesti pritiska na žogo, še posebej na krilu in v 3. coni zopet izvedemo pritisk na igralca z žogo;
- Delovanje zadnje vrste v razporeditvi 4-0 ali 3-1 (iztekanje igralca na nasprotnika, ko to zahteva situacija v igri), občasno v 5-0;

2.5.2. TAKTIČNI PRINCIPI – ZAKONITOSTI PRI NAPADANJU

- Po odvzeti žogi stremeti za bliskovitim proti napadom ali glede na situacijo izvesti hiter kontinuirani dolgi napad ali kontinuirani napad s spremembo ritma;
- Organizacija igre poteka iz zadnje vrste in ob pomoči dveh zadnjih zveznih igralcev kot priprava napada s hitrim gibanjem žoge (cirkulacijo) v smeri naprej - globina;
- Poudarjati igro (odkrivanje, podajanje, prodor) med obrambnimi linijami nasprotnika (medprostori), ko izpadajo iz igre nasprotni napadalci in zvezni igralci;
- Povratna podaja - direktna podaja v globino - podaja na tretjega;
- Podaja žoge za hrbet nasprotne obrambne vrste med nasprotnim vratarjem in obrambno vrsto iz krilnega položaja;
- Direktna podaja, podaja na tretjega;
- Vključevanje zveznih igralcev na povratno podajo ali v konico napada na zaključek;
- Vključevanje krilnih branilcev v napad kadar situacija to omogoča in zahteva;
- Poudarjena igra v smeri naprej z vtekanji, podajami in prodori za hrbet nasprotni zadnji vrsti - pomembnost "timingov" ob prepoznavanju situacij v igri;
- V zaključku napada izmenično sodelujejo napadalci, zvezni igralci in krilni branilci;
- Nadomeščanje soigralcev, ki so se vključili v napad (zvezni in obrambni igralci) z namenom preprečevanja protinapada nasprotnika in večje kontrole pri branjenju;
- Priprava in zaključek napada skozi sredino in po krilnem položaju;
- Spreminjanje razporeditve igralcev glede na gibanje rezultata - zaostanek med tekmo:
 - KB sta postavljena visoko na krilnem položaju, v zadnji vrsti ostanejo 3 branilci, 2 zvezna v sredini kot organizatorja igre in v napadu trije napadalci razporejeni stopničasto v širini 16 metrskega prostora. Tako ustvarjamo širino (ob pomoči krilnih branilcev - KI) in globino.

2.6. VAJE ZA UČENJE IN IZPOPOLNJEVANJE MODELA IGRE REPREZENTANCE U19

Delo v reprezentanci je specifično za razliko od vsakodnevnega dela v klubu. V kratkem času je potrebno zajeti vse bistvene elemente koncepta – načina igre.

Nekaj iztočnic pri izbiri posameznih vaj:

- Izbira vaj je odvisna od števila dni v posameznih akcijah. Potrebno je zajeti vse principe delovanja v obeh fazah igre. Več dni – več manevskega prostora.
- Največ časa posvečamo lastnemu načinu igre in manj igri nasprotnika. Igralcem seveda predstavimo praktično in teoretično nasprotnikov način delovanja v FN in FB.
- Več časa v procesu treninga posvečamo igri v napadu kot v obrambi.
- Principi igre, predvsem v fazi napada se vseskozi ponavljajo, začnši od situacijsko dinamične tehnike do moštvene igre. Pri tem sledimo rdečo nit povezanosti med vajami.
- Postopnost vaj ni vedno idealna, prepletata se obramba - napad in obratno.
- Individualni pristop po posameznih linijah je vedno prisoten (10'-15'po treningu, v kvalifikacijah namenimo temu segmentu igre tudi cel trening - več dni na voljo).
- Malo časa za prekinitve. V kvalifikacijah jih posebej treniramo samo enkrat (cca. 20'). Na preostalih akcijah se največkrat samo postavimo in jih ne izvajamo.
- Pogosto analiziramo tekme in treninge.
- Veliko imamo individualnih razgovorov.

2.6.1. VAJE ZA NAPADANJE

Cilj posameznih vaj je zadeti bistvo glede na koncept igre, ki ga poudarjamo. Pri tem sledimo rdečo nit povezanosti med vajami. Principi delovanja moštva v napadu se ponavljajo od situacijsko dinamične tehnike do moštvene igre.

2.6.1.1. SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA

1. PODAJANJE ŽOGE V ROMBU

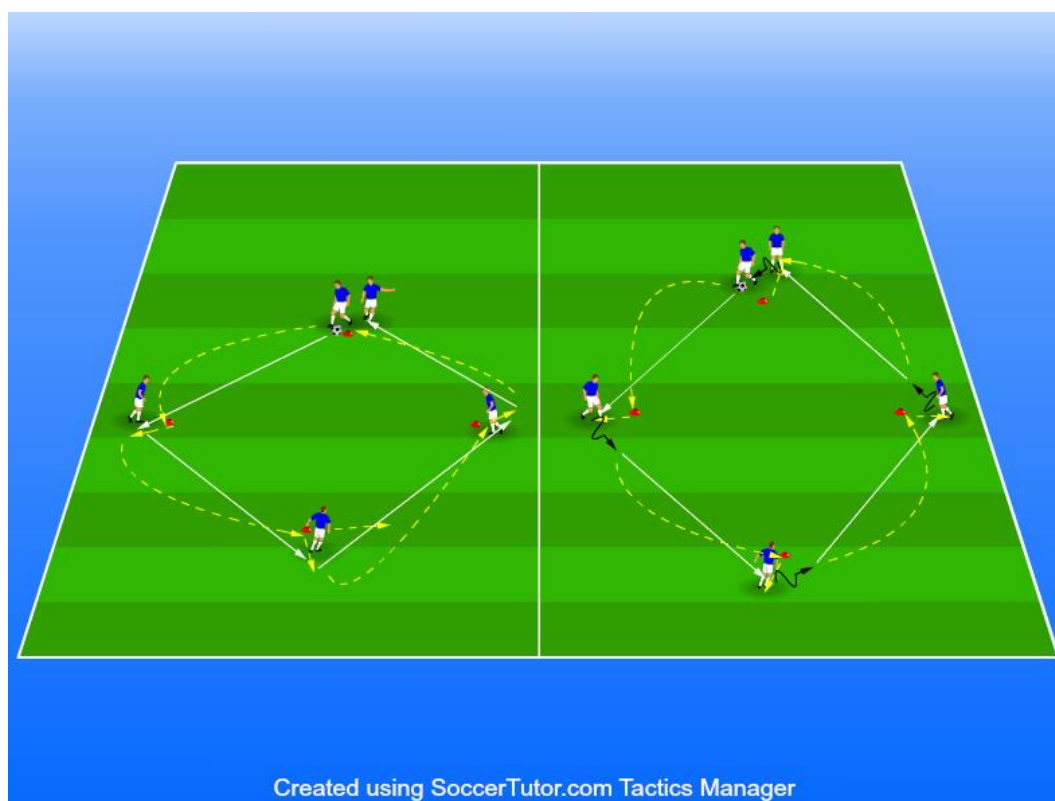
Postavitev: 4x5 igralcev v rombu (razdalja med klobučki 5m, 10m);

Cilj: učenje tehničnih elementov v igri

- tehnika udarca, hitro delo nog, sprejem žoge z obratom;

Potek vaje: 10' (4x1'/1' odmor, 2x desna - leva stran)

- sprejem žoge na mestu z daljšo nogo - hitro delo nog - podaja z drugo nogo (5m);
- sprejem žoge z obratom proti cilju z daljšo nogo - hitro delo nog - ostra podaja z isto nogo (10m);

Skica 24: dinamično - situacijska tehnika;

2. PODAJANJE ŽOGE V VERTIKALNI POSTAVITVI

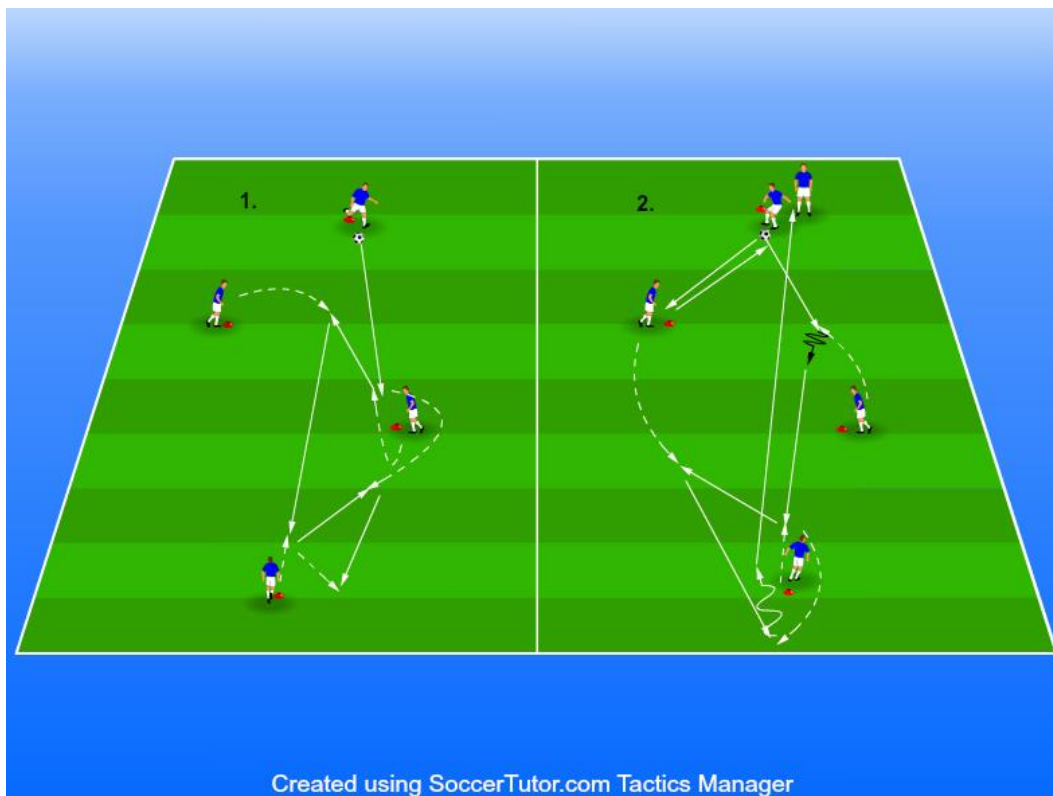
Postavitev: 2x5 igralcev (2ZV, 3N) ali 4x4-5 igralcev v vertikalni postavitvi, razdalja med klobučki cca. 6-7m;

Cilj: izpopolnjevanje tehničnih elementov in taktičnih principov - priprava napada

- podaja oddaljenemu igralcu, polkrožno odkrivanje, povratna podaja, podaja v globino, kroženje igralcev v sredini;

Potek vaje: 10' (4x1'/1' odmor)

- Ostra podaja na oddaljenega igralca v sredini – povratna podaja (pred tem polkrožno odkrivanje bližnjega), nadaljevanje gibanja v globino (odpiranje "kanala" + ponujanje za povratno podajo) - globinska podaja – povratna ali dvojna podaja;
- Podaja bližnjemu igralcu v sredini – povratna podaja, nadaljevanje gibanje v globino + odkrivanje (kroženje srednjih igralcev) – globinska podaja ("sekanje linije") - še ena povratna, nadaljevanje gibanja v prostor, kratka podaja v prostor;

Skica 25: situacijsko – dinamična tehnika v napadu;

Opomba:

"kanal" – prostor za podajo med dvema nasprotnima igralcema in med obrambnimi linijami;

"sekanje linij" – globinska podaja med nasprotnimi obrambnimi linijami;

3. IZVEDBA TE-TA ELEMENTOV V VERTIKALNI POSTAVITVI

Postavitev: 2x6 igralcev (2KB, 2SB, 2ZV) – desna in leva stran zadnje vrste, figure na polovici (cca. 20m globine);

Cilj: učenje tehnično - taktičnih principov igre / ideja v pripravi napada

- podaja oddaljenemu igralcu, polkrožno odkrivanje, povratna podaja, podaja v globino, krilo – sredina – globina, kroženje igralcev v sredini);

Potek vaje: 15' (4x2'/1'odmor)

- SB poda KB – povratna podaja - podaja oddaljenemu ZV - povratna ZV, ki se polkrožno odkrije (po povratni nadaljuje gibanje v globino in tako omogoči globinsko podajo ter se ponudi za povratno) - globinska podaja - še ena povratna;
- SB poda KB - kroženje ZV (bližnji v globino, oddaljeni se odkrije) - podaja ZV, sprejem z daljšo nogo proti globini - podaja ZV, ki se odkriva v medprostoru - sprejem z obratom proti globini - podaja;

Skica 26: situacijsko – dinamična tehnika (2 primera organizacije igre v napadu);

2.6.1.2. IGRALNE SITUACIJE

1. PRIPRAVA IN ZAKLJUČEK NAPADA SKOZI SREDINO V POSTAVITVI 3+3 NA ENA VRATA

Postavitev: širina 16m prostora, 2x4 figur (20m in 30m od vrat), 10 igralcev (V, 3ZV, 6N);

Cilj: izpopolnjevanje priprave napada ZV igralcev in pravih linij gibanj N v zaključku napada skozi sredino;

- Principi igre v pripravi napada:
 - ZV igralca podajata žogo v globino med linijami nasprotnika, tretji ZV se z N odkriva v prostor med linijami, sledi zaključek napada;
- Principi igre v zaključku napada:
 - Direktna ali povratna podaja N na tretjega (ZV ali N), nadaljevanje gibanja – podaja v prostor med B (figure) za hrbet;
 - Odkrivanje ZV v prostor med linijami – sprejem z obratom v smeri naprej – podaja v prostor med B (figure) za hrbet;

Potek vaje: 15'-20', T (trener) podaja žogo v igro, napadalni trojki se menjata;

Skica 27: Igralna situacija 3+3 na ena vrata (primer globinske podaje med linijami - na tretjega - v prostor med dvema obrambnima igralcema);

2. PRIPRAVA IN ZAKLJUČEK NAPADA V POSTAVITVI 2:1+3:3 NA ENA VRATA

Postavitev: širina 16m prostora, 10 igralcev (V, 3ZV, 6N), klobučki na 20m od vrat, vrata;

Cilj: izpopolnjevanje pravih linij gibanj N v zaključku napada skozi sredino

- ZV vedno podajata žogo v globino na enega od treh N, sledi zaključek napada;
- Principi igre v zaključku napada:
 - Direktna ali povratna podaja N na tretjega (ZV ali N), nadaljevanje gibanja, podaja v prostor za hrbet B;
 - Odkrivanje N v prostor med linijami – sprejem z obratom v smeri naprej – podaja v prostor za hrbet B;
- B najprej pasivno branijo linijo, kasneje se polaktivno vračajo – pravilno vtekanje N (prepovedani položaj)

Potek vaje: 15'-20', T podaja žogo v igro, napadalni trojki se menjata, polaktivno branjenje (pasivno gibanje med klobučki, brez iztekanja, na začetku brez vračanja);

Skica 28: Igralna situacija 2:1+3:3 na ena vrata (primer odkrivanja KN med linijami, sprejem z obratom, podaja za hrbet obrambnim po tleh);

3. ZAKLJUČEK NAPADA PO PODAJI IZ KRILNEGA POLOŽAJA V POSTAVITVI 2+5:3

Postavitev: 16m prostor, 13 igralcev (V, 2KB + 2ZV leva - desna stran, 2ZV, 3N, 3B), 2x2 figuri, vrata;

Cilj: izpopolnjevanje zaključka napada v kazenskem prostoru po podaji iz krilnega položaja

- Zaključek napada po podaji iz krila iz "polrazdalje". KB po hitrem sprejemu ostro podaja žogo po tleh v prostor med nasprotnimi B in V. 3N in 2ZV vtekajo in pokrijejo vse pomembne položaje (prva, druga vratnica, sredina, povratna);
- Zaključek napada po prodoru na krilu. KB ali KN prodre blizu "golavt" linije in odigra povratno podajo - 3N in 2ZV vtekajo in pokrijejo vse položaje (prva, druga stativa, sredina, povratna);

Potek vaje: 15'-20' (kratki intervali), izmenično leva – desna stran;

Skica 29: Igralna situacija 2+5:3 - 2 akciji (desno: predložek po tleh za zadnjo linijo; levo: povratna žoga);

2.6.1.3. IGRALNE OBLIKE

1. IGRA 4+2:3 – PEPČEK

Postavitev: omejen prostor (cca. 12x18m), 2x9 igralcev (3B, 3ZV, 3N);

Cilj: izpopolnjevanje tehnično - taktičnih principov igre / razvoj ideje v pripravi napada

- Globinske podaje med B ("sekanje linij, kanali"), odkrivanje med linijami nasprotnika, povratna podaja, odkrivanje tretjega igralca - igra na tretjega)
- Taktični principi v organizaciji igre – pripravi napada:
 - Krilo - sredina - globina, hrbet - povratna - nadaljevanje gibanja, globinska podaja;
 - srednji igralec se odkrije tako, da je povsem nepokrit, drugi med B ali za hrbtom B;
 - Prenos igre iz ene prečne linije na drugo s pomočjo dveh igralcev v sredini (ZV ali N) ali z dolgo globinsko podajo igralcev na prečnih linijah po tleh čez cel prostor;

Potek vaje: 10'-15' (5-6x1'/1' odmor), T podaja žogo v igro

- Polaktivno v obrambi: 3x1'/1';
- Aktivno v obrambi (prehodi – proti presing): 2-3x1'/1';

Skica 30: Igralna oblika 4+2:3 (2 primera - levo: krilo – sredina – globina; desno: sredina – sredina - globina);

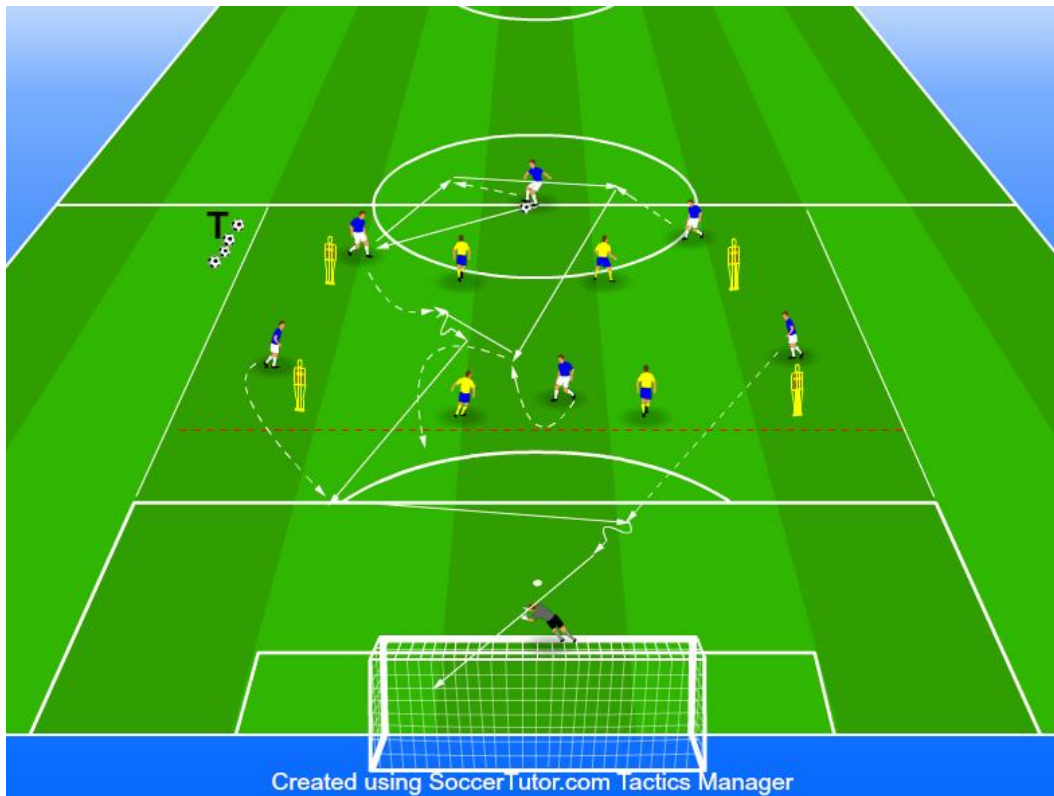
2. PRIPRAVA IN ZAKLJUČEK NAPADA V POSTAVITVI 6:4 (3:2+3:2) NA ENA VRATA

Postavitev: širina 16m prostora, 11 igralcev (V, 4B, 3ZV, 3N), 4 figure, klobučki na 20m, vrata;

Cilj: izpopolnjevanje TA-TA elementov v pripravi in zaključku napada, aktivno branjenje

- ZV podaja žogo v globino na enega od treh N ali ZV v noge, sledi zaključek napada;
- Principi igre v pripravi napada:
 - Hitro gibanje ("cirkulacija") žoge ZV – gibljivost v pripravi napada;
 - Pravilen razpored ob menjavanju mest (kroženju), 2 pri žogi, eden med linijami;
 - Nenehno opazovanje N in hitro podajanje žoge v globino;
 - Priključitev v šprintu iz druge vrste;
- Principi igre v zaključku napada skozi sredino:
 - Direktna ali povratna podaja na tretjega (ZV ali N), nadaljevanje gibanja, podaja v prostor za hrbet B;
 - Odkrivanje N ali ZV v prostor med linijami, sprejem z obratom v smeri naprej, podaja napadalcem za hrbet B;
 - Direktna podaja na tretjega v prostor za hrbet B;

Potek vaje: 20', T podaja žogo v igro;

Skica 31: igralna oblika 3:2+3:2 – priprava in zaključek napada skozi sredino (globina – povratna – prostor)

3. IGRA 1+2+8:8 NA ŠTIRI MALA VRATA

Postavitev: omejen prostor - 4 palice (cca. 32x20m), 3 cone (10m – 12m – 10m), 4 mala vrata (razdalja med vrati 5m), 20 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TE-TA principov igre v fazi napada:

- razpored igralcev po vertikali – odprti "kanali" (1-2-3-3+2 prosta igralca na krilih - KB);
- globinske podaje na oddaljenega igralca po globini ("sekanje linij");
- povratne podaje (obvezna povratna pokritega ali s hrbtom obrnjenega igralca);
- podaje na tretjega igralca (v srednji in zadnji tretjini), nadaljevanje gibanja po podaji;
- igra vratarja – podajanje v srednjo in zadnjo tretjino;

Potek vaje: 15'-20' (4–6x2'/1'), T podajata žogo v igro, branjenje po linijah v 3 conah

- Igra z dvema žogama (1-2x), podaja nasprotnemu V, ki nadaljuje igro s svojim moštvom.
- Igra z eno žogo (2-3x), polaktivno branjenje v svojih conah, podaja nasprotnemu V, ki nadaljuje igro s svojim moštvom (hitro odkrivanje SB in ostalih)
- Aktivna igra (2-3x) na mala vrata – aktivno branjenje v svojih conah, zadetek na dvoje malih vrat, hitri prehodi iz FN v FB in obratno.

Skica 32: igralna oblika 1+2+8:8 – primer globinskih podaj na bolj oddaljene igralce;

4. IGRA 10:8 NA DVOJE VRAT IN PREKO LINIJE

Postavitev: omejen prostor - 4 palice (cca. 34x30m), 3 cone (10m, 14m, 10m), 2 velikih vrat (cca. na liniji 16m prostora), 20 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje koncepta igre v fazi napada v postavitvi 1-3-2-4-1:

- Dobra priprava – organizacija igre (usmerjena igra v globino - prva ideja);
- Prebijanje zadnje linije nasprotnika s podajo (aktivno branjenje do linije palic);
- TA principi:
 - organizacija igre 3+2 (gibljivost zadnje vrste s pomočjo 2 ZV);
 - igra med linijami nasprotnika (globinske podaje na N, ustvarjanje "kanalov");
 - povratna podaja (obvezna povratna pokritega ali s hrbtom obrnjenega igralca);
 - direktna podaja na tretjega po globinski podaji (nadaljevanje gibanja);
 - vtekanje N in KI v prostor za hrbet nasprotnim B v smeri proti голу in zaključek;
 - proti presing po izgubljeni žogi in kontrola zadnje linije s pomočjo 1-2 ZV;
 - prehod nasprotnika po odvzeti žogi v hiter protinapad;

Potek vaje: 20' (4–6 x 2'-3'/1'), branjenje po linijah v 3 conah, T podajata žogo v igro;

Skica 33: igralna oblika 10:8 - igra preko linije s podajo;

5. IGRA 1+9:9 (4:1+4:4+1:4) NA DVOJE VRAT

Postavitev: omejen prostor - 4 palice (cca. 46x40m), 6 prostorov – 2 barvi klobučkov (2x 7m, 8m, 8m), 2 velikih vrat (cca. na liniji 11m prostora), 20 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TE-TA principov igre, "sekanje linij"

- Globinska podaja in odkrivanje v prostor med nasprotnimi linijami (za zvezno vrsto);
- Direktna podaja N na tretjega ali sprejem žoge z obratom v smeri naprej;
- Prebijanje B vrste s podajo za hrbet – vtekanje N in zaključek (odvisno od poteka vaje);
- Prehodi iz ene faze igre v drugo;
- Osnovni razpored po prostorih - FB po linijah v svojih prostorih (FN – prosto gibanje):
 - 1+4:1+4:4+1:4+1 (V+4B:N+4ZV:4ZV+N:4B+V);

Potek vaje: igra za točke (3-5), T podajata žogo v igro;

- Globinska podaja žoge po tleh na V = točka (B vrsta se ne vrača);
- Globinska podaja žoge po tleh (občasno po zraku) na V, priključitev in "potrditev" z direktno podajo V = točka (B vrsta se vrača do linije palic - 1. in 6. prostor);
- Prebijanje B vrste s podajo, vtekanje v prostor za hrbet B in zadetek na vrata = točka (obrambna vrsta se vrača do linije palic);

Skica 34: igralna oblika V+9:9 (4:1+4:4+1:4) – "sekanje" linij;

6. IGRA 10:8 (5:4+5:4) NA DVOJE VRAT

Postavitev: omejen prostor (cca. 75x54m), prostor za pripravo napada (cca. 20x40m), 2 velikih vrat (1 vrata na 25-30m od prečne linije), linija klobučkov (na 25m - izhodišče za B), 20 igralcev,

Cilj: izpopolnjevanje priprave in zaključka napada;

- Podaja med linijami ("sekanje linij"), igra na tretjega, podaja in vtekanje v prostor za hrbet B proti vratom;
- Proti presing in kontrola igre nasprotnika(3B+2 ZV); - preprečitev protinapada;
- Agresivno branjenje nasprotnega moštva s ciljem odvzeti žogo - hiter proti napad;

Potek vaje: 25'-30', T podaja žogo v igro;

- Priprava napada v igri 5:4 v omejenem prostoru (najmanj 4 podaje, obvezna globinska podaja na 3 N, direktna podaja na tretjega), zaključek napada (prebijanje po krilu ali skozi sredino v smeri proti vratom) / proti presing po izgubljeni žogi in kontrola igre;
- Priprava napada 5:4 (hitra "cirkulacija" žoge, podaja za hrbet B v prostor ali "sekanje" linij), zaključek napada (vtekanje N ali KI proti vratom) / proti presing in kontrola;
- T z nenadnimi podajami enemu ali drugemu moštvu ustvarja možnosti za prehode iz ene v drugo fazo igre;

Skica 35: igralna oblika 5:4+5:4 – priprava + zaključek napada;

2.6.1.4. MOŠTVENE IGRE

Moštvene igre so namenjene uigravanju moštva, tako v FN kot v FB. Pomembno je tudi hitro reagiranje v prehodih iz ene faze v drugo. V procesu treniranja vadimo v vseh treh conah (prostorih) na igrišču. Pri tem upoštevamo TA principe, značilne za posamezno cono.

1. IGRA 11:11 NA DVOJE VRAT (2. CONA)

Postavitev: omejen prostor (cca. 70x54m), 4 palice (kot), klobučki (2. cona - cca. 30x54m), 2 velikih vrat (na liniji 11m ali 16m prostora), 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA delovanja v obeh fazah igre in prehodih v 2. coni;

- FN: priprava in zaključek napada - prostor za hrbtom nasprotnika (visoka zadnja linija);
- Prehod: trenutek izgubljene žoge - proti presing (kratak čas cca. 3"-5"), odvzeta žoga - proti napad / žoga ni odvzeta - hiter prehod v popolno postavitev;
- FB: kompaktnost v 2. coni, branjenje proti žogi, po odvzeti žogi prehod v proti napad;
- Naprotno moštvo v postavitvi kot reprezentanca proti kateri igramo;

Potek vaje: cca. 2x3'/1', začetek igre od vratarja, igralcem dajemo navodila ob odmoru;

Skica 36: moštvena igra 11:11 na dvoje vrat v 2. coni;

2. IGRA 11:10 NA DVOJE VRAT (1. CONA)

Postavitev: omejen prostor (cca. 75x54m), 4 palice (kot), klobučki (3. cona na 20m), 2 velikih vrat (ena vrata na 25m), 21 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA - TE elementov igre v 1. coni;

- FN v postavitvi 1-3-2-4-1:
 - priprava napada: hitro potovanje žoge ("cirkulacija") in igra med linijami
 - zaključek napada: skozi sredino ali po krilu
 - zaključek napada v 5": T meri čas, ko je situacija zrela (številčna premoč v sredini, na krilu, prostor za hrbtom B...), zadnja podaja za hrbet B, podaja iz krila v kazenski prostor, prodor, strel iz druge vrste;
- Prehod: trenutek izgubljene žoge - proti presing (kratek čas cca. 3"-5"), odvezeta žoga - proti napad / žoga ni odvezeta - hiter prehod v popolno postavitev;
- FB: presing (cca. 3" - 5"), odvezeta žoga - prehod proti голу / ni odvezeta - umik za žogo;
- Nasprotno moštvo se brani v 3. coni, odvezeta žoga - hiter protinapad;

Potek vaje: cca. 2x3'/1', začetek igre od vratarja, igralcem dajemo navodila ob odmoru;

Skica 37: moštvena igra 11:10 v 1. coni;

3. IGRA 11:11 NA DVOJE VRAT (3. CONA)

Postavitev: cela širina igrišča, 2 velikih vrat (ena vrata na 30m) 4 palice, 22 igralcev;

Cilj: organizacija igre z V ("build up") proti presingu nasprotnika v 3. coni, TA principi

- FN: podaja prostemu igralcu (brez tveganja), igra v globino med linijami nasprotnika, igra na tretjega, vtekanje v prostor za hrbtom B - visoko postavljena obrambna vrsta nasprotnega moštva (sredina igrišča);
- Prehod: trenutek izgubljene žoge - proti presing + hitro ožanje prostora za žogo;
- FB: agresivno branjenje proti žogi v postavitvi 1-4-5-1, proti napad po odvzeti žogi;
- Nasprotno moštvo izvaja visoki presing; Nasprotno moštvo napada;

Potek vaje: cca. 1-2x4'/1', začetek igre od vratarja, igra je vodena – navodila tudi med igro;

Skica 38: moštvena igra 11:11 v 3. coni - "build up";

4. IGRA 10:10 NA DVOJE VRAT (3. CONE)

Postavitev: prostor (cca. 70x54m), 4 prostori, 2x2 barvi klobučkov (3 cone - 4x10m) + 2x16m, 4 palice (kot), 2 velikih vrat (na liniji 16m prostora), 20 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA elementov igre po posameznih conah

- FN (principi igre): priprava - zaključek napada, izkoristiti prostor, ki nam ga nudi nasprotno moštvo;
- Prehodi: trenutek izgubljene žoge - proti presing (cca. 3"-5"), odvezeta žoga - prehod proti голу / žoga ni odvezeta – hiter prehod v popolno postavitev za žogo;
- FB: kompaktnost v dveh prostorih v postavitvi 1-4-3-3 ali 1-4-5-1 (TA principi branjenja), agresivno branjenje proti žogi, prehod v proti napad po odvzeti žogi;

Potek vaje: cca. 4-5x3'/1', začetek igre od vratarja, igralcem dajemo navodila ob odmoru;

Skica 39: moštvena igra 10:10 po conah v štirih prostorih;

2.6.2. VAJE ZA BRANJENJE

Osnova branjenja je kompaktnost moštva in branjenje proti žogi. Nasprotnika pogosteje usmerjamo v sredino, kjer smo številčno močnejši. Cilj je odvzem žoge in prehod v proti napad. V trenutku izgubljene žoge je zelo pomemben proti presing.

2.6.2.1. SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA

1. PODAJANJE ŽOGE V ROMBU – ODVZEMANJE ŽOGE S PRESTREZANJEM

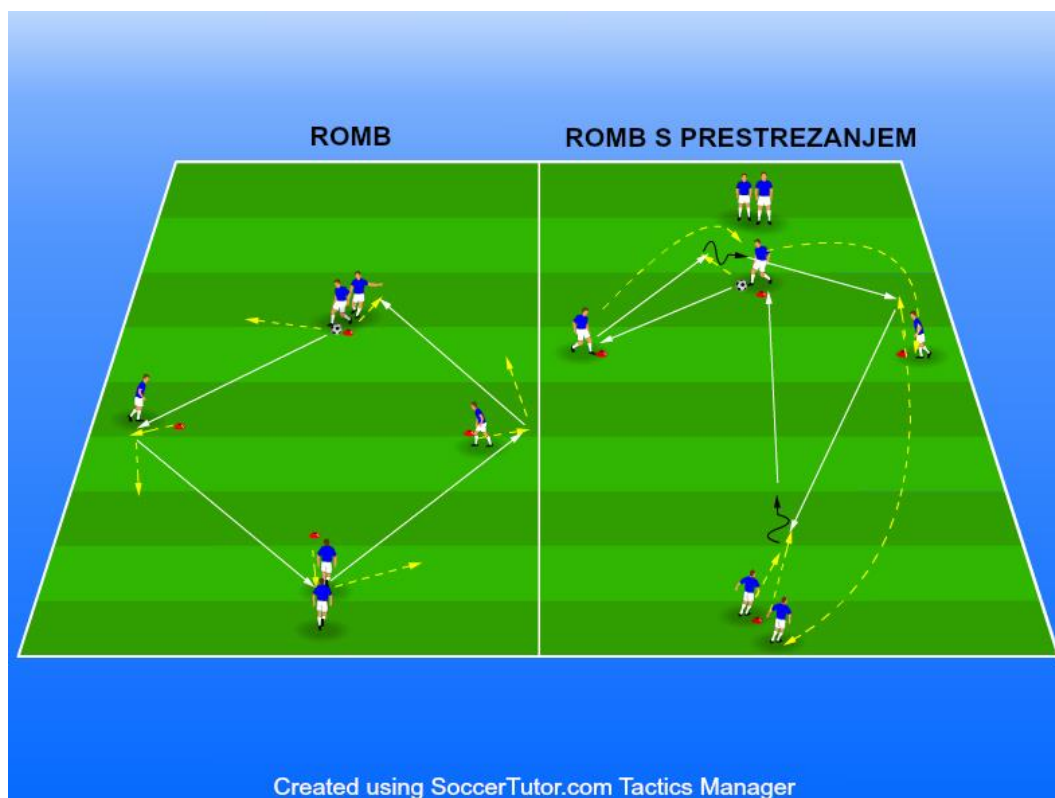
Postavitev: romb (razdalja med klobučki 10m, 15m za prestrezanje podaje), 6-8 branilcev;

Cilj: učenje TE elementov in individualne TA branjenja

- TE udarca, sprejem žoge, globinska podaja, odvzemanje žoge s prestrezanjem;

Potek vaje: 10' (4x1'/1' odmor, 2x romb, 2x romb s prestrezanjem podaje)

- Podaja - nadaljevanje gibanja - sprejem z obratom - ostra podaja z isto nogo - nadaljevanje gibanja (razdalja med klobučki 10 m);
- Podaja na stran - povratna - podaja na drugo stran - globina - iztekanje pred igralca in prestrezanje podaje – hitra, ostra podaja v globino (razdalja za globino 15m);

Skica 40: situacijsko dinamična tehnika v rombu, odvzemanje žoge s prestrezanjem;

2.6.2.2. IGRALNE SITUACIJE

1. TA DELOVANJE ZADNJE VRSTE V POSTAVITVI 1+4:5 NA ENA VRATA

Postavitev: polovica igrišča, 10 igralcev (V, 7B, 2ZV – menjamo B), ena vrata;

Cilj: izpopolnjevanje osnovnih TA principov delovanja zadnje vrste v postavitvi 4-0;

- iztekanje na nasprotnika z žogo, varovanje;
- branjenje dolgih in diagonalnih podaj nasprotnika;

Potek vaje: 10'-15' (kratki intervali)

- KB izvaja pritisk na krilnem položaju – ostali B ožajo prostor in prehajajo v postavitev 1-3 (pravilne medsebojne razdalje);
- SB izvaja pritisk na N - ostali B ožajo prostor in varujejo ter prehajajo v postavitev 1-3
- Branjenje dolgih podaj za hrbet obrambi ali diagonalnih podaj na krilo (postavitev 1-3 ali 4-0) – pravičen položaj telesa, predvidevanje, nihanje nazaj, prestrezanje in izbijanje žoge);

Skica 41: Igralna situacija 1+4:5 (postavitev zadnje vrste 1-3, branjenje diagonalne podaje);

2. TA DELOVANJE ZADNJE VRSTE V POSTAVITVI 1+4+2:3 NA ENA VRATA

Postavitev: polovica igrišča (širina cca. 50m), 10 igralcev (V, 7B, 2ZV), ena vrata;

Cilj: izpopolnjevanje TA delovanja zadnje vrste v postavitvi 4-0

- Hitro reagiranje v različnih situacijah;
- Hitro odpiranje - odkrivanje po odvzeti žogi ter prehod do sredine;

Potek vaje: 20' - kratki intervali, en T podaja žogo, drugi vodi obrambno vrsto, menjamo B;

- Podaja med obrambne igralce:
 - Agresivna iztekanja KB na KI, SB na N (postavitev 1-3);
 - Ožanje prostora, umikanje nazaj in preprečevanje podaje, ko joker (J) sprejme žogo z obratom v smeri naprej – obvezna hitra podaja med dvema B;
 - Po odvzeti žogi hitro odpiranje in prehod do sredine (3+2J+KB - višje na krilu);
- Dolga podaja za hrbet:
 - umikanje nazaj – nasprotnik sam z žogo (možnost dolge podaje za hrbet);
 - pomikanje zadnje vrste naprej (nasprotnik se ne odloči za dolgo podajo);
- Diagonalna podaja na krilo (pravilna postavitev B, predvidevanje, pravočasen tek):
 - branjenje diagonalne podaje (B podaja žogo soigralcu ali izbija na stran);

Skica 42: Igralna situacija 1+4+2:3 (bele puščice: iztekanja, ožanje, nihanje nazaj; modre: odpiranje za igro);

3. IGRALNA SITUACIJA 6:6 NA ŠTIRI VRATA (ENA VELIKA VRATA IN TROJE MALIH VRAT)

Postavitev: polovica igrišča (širina cca. 50m), 13 igralcev (V, 6ZV, 6N), ena velika in troje malih vrat;

Cilj: izpopolnjevanje principov skupinske TA branjenja ZV in N v 2. in 1. coni igrišča (usmerjanje v sredino, odzemanje žoge, preprečevanje globinskih podaj), zahteve po linijah in posameznih igralnih mestih;

Potek vaje: 20' (kratki intervali), začetek igre od vratarja s podajo SB;

- N po podaji V s svojim gibanjem usmeri - prepreči obračanje strani nasprotnemu SB, KN najprej z gibanjem prepreči podajo na krilo in tako usmeri nasprotnika v sredino, nato pa še agresivno izteka na igralca z žogo;
- ZV igralci varujejo N, iztekajo na nasprotne ZV (1-2 razporeditev) in KI, ko nasprotno moštvo poda žogo na krilo ter preprečujejo podajo v globino (branijo troje vrat);
- Po odvzeti žogi sledi prehod v proti napad s hitrimi podajami v globino in na tretjega (principi igre v napadu) ter zaključek na velika vrata;
- Nasprotnik organizira napad z V in želi zadeti mala vrata (podaja v globino) iz sredine ali iz krilnega položaja. Po izgubljeni žogi postane pasiven in omogoči proti napad;

Skica 43: Igralna situacija 6:6 na ena velika in troje malih vrat;

4. IGRALNA SITUACIJA 2+3:3 NA ENA VRATA

Postavitev: 16m prostor, 11 igralcev (V, 7B, 3N), 2x2 figuri, velika vrata;

Cilj: izpopolnjevanje TA elementov branjenja v kazenskem prostoru po podaji iz krilnega položaja po tleh in po zraku;

- Umikanje v kazenski prostor po prodoru nasprotnika - KB je izpadel;
- Branjenje v kazenskem prostoru s tremi igralci zadnje vrste;
- Pravilna postavitev branilcev – opazovanje žoge in pokrivanje nasprotnika;
- Izbijanje žoge na krilni položaj in iztekanje iz kazenskega prostora v smeri žoge;
- FN: podaja iz krila v kazenski prostor, N so polaktivni, poljubno vtekajo v kazenski prostor;

Potek vaje: 15'-20' (kratki intervali), izmenično leva – desna stran;

Skica 44: Igralna situacija 2+3:3 na ena vrata;

2.6.2.3. IGRALNE OBLIKE

1. IGRA 6:4+2+1:1+1:1 NA DVOJE MALIH VRAT

Postavitev: 2 omejena prostora (cca. 15x15m - klobučki in 30x25m – 4 palice), 16 igralcev (6:4 v manjšem prostoru, 2 na krilu in 1:1 v globinah v večjem prostoru), 2 malih vrat;

Cilj: izpopolnjevanje prehodov iz ene v drugo fazo igre (branjenje proti žogi - presing / proti presing, prehod s podajo v globino)

- FN: 8 podaj – podaja v poljubno globino – direktna podaja - priključitev in zaključek 2:1, 3:1 na mala vrata / izgubljena žoga – proti presing (ožanje prostora in presing) – odvzeta žoga nazaj – podaja v globino - priključitev in zaključek na mala vrata;
- FB: presing – odvzeta žoga – hitro odkrivanje (nasprotnik izvaja proti presing) – podaja žoge v poljubno globino (proti napad) – direktna podaja – priključitev in zaključek na mala vrata;

Potek vaje: 20' (intervali cca. 30" - 40", visoka intenzivnost), T podaja žogo enemu ali drugemu moštvu;

Skica 45: Igralna oblika 6:4+2+1:1+1:1 na dvoje malih vrat;

2. IGRA 9:9 (2:1+6:4+2+1:2) NA DVOJE VRAT

Postavitev: 2 omejena prostora (cca. 15x15m - klobučki in cca. 30x25m – 4 palice), 20 igralcev (2V, 6:4 v manjšem prostoru, 2 na krilu in 2:1 v globini v večjem prostoru), 2 vrat;

Cilj: izpopolnjevanje prehodov iz ene faze igre v drugo (presing / proti presing, prehod s podajo v globino)

- FN in prehodi: 8 podaj - podaja v globino - direktna podaja - priključitev in zaključek 3:1, 4:1 na vrata / izgubljena žoga - proti presing (ožanje prostora in presing) - ponovno odzemanje žoge - podaja v globino - priključitev in zaključek na vrata;
- FB in prehodi: presing - odvzeta žoga - hitro odkrivanje (nasprotnik v proti presingu) - podaja v globino (proti napad) - direktna podaja - priključitev in zaključek 3:1, 4:1 na vrata;

Potek vaje: 20' (intervali cca. 30"- 40", visoka intenzivnost), T podaja žogo enemu ali drugemu moštvu, vsako moštvo brani svoja in napada nasprotna vrata;

Skica 46: Igralna oblika 2:1+6:4+2+1:2 na dvoje vrat;

3. IGRA 3:3+5:3+2:4 NA DVOJE VRAT

Postavitev: prostor (cca. 80x54m), 4 palice (kot) srednji prostor (cca. 20x40m), 2 velikih vrat (na 11m), 2 liniji klobučkov (na 25m od prečne linije - izhodišče za B), 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje prehodov iz ene v drugo fazo igre (presing / proti presing, prehod s podajo v globino), TA principi in hiter zaključek napada (5");

- 5 igralcev v sredini (3ZV, 2KI): 4-5 podaj – podaja v globino – direktna podaja - priključitev ZV in 2KI - zaključek 5:4 na vrata / izgubljena žoga v sredini – proti presing (ožanje prostora in presing) – odvzeta žoga - podaja v globino - priključitev in zaključek;
- 3 igralci v sredini (3ZV): presing – odvzeta žoga – hitro odkrivanje (nasprotnik v proti presingu) - globina (proti napad)- direktna - priključitev dveh ZV in zaključek 5:3;

Potek vaje: 20' (intervali cca. 40"- 50" - visoka intenzivnost), T začne igro s podajo enemu ali drugemu moštvu v srednji prostor (5:3), po vsaki končani akciji poda žogo še N na nasprotni strani (5:3 / 5:4) in odšteva čas (5") za zaključek napada;

Skica 47: Igralna oblika 3:3+5:3+2:4 na dvoje vrat;

4. IGRA 11:11 (8:7+2:3, 7:6+3:4, 6:5+4:5, 5:4+5:6) NA DVOJE VRAT

Postavitev: celo igrišče, 4 palice (kot), 2 velikih vrat, klobučki na 20m (3. cona), 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA principov branjenja proti številčni premoči (z 8, 7, 6, 5, 4 igralci) in hitrih prehodov po odvzeti žogi;

- Izgubljena žoga (izpad igralcev, ni proti presinga) – proti napad nasprotnika;
 - umikanje igralcev za žogo, ožanje prostora (skupaj - brez izpadanja)
 - hitro vračanje izpadlih igralcev za žogo in iskanje prostorov (N) za proti napad
- Nasprotnik si ustvari številčno premoč skozi igro (izpad igralcev - ni pritiska na žogo)
 - umikanje igralcev za žogo, ožanje prostora (skupaj - brez izpadanja)
 - hitro vračanje izpadlih igralcev za žogo in iskanje prostorov (N) za proti napad

Potek vaje: cca. 20' (kratki intervali cca. 40" – visoka intenzivnost), T razporedi igralce za napad in začne igro s podajo nasprotnemu moštvu – ustvari proti napad s številčno premočjo, med igro nenadno podaja žogo nasprotnemu moštvu – ustvari hitre prehode po odvzeti žogi;

Skica 48: Branjenje proti številčni premoči nasprotnika (primer branjenja s petimi igralci) na dvoje vrat;

2.6.2.4. MOŠTVENE IGRE – BRANJENJE V POSAMEZNIH CONAH

Trening je bolj informacijske narave, uvodoma vadimo linije gibanja in določimo natančno TA delovanje po linijah in posameznih igralnih mestih. Postopoma vadimo v vseh 3 conah igrišča.

1. IGRA 11:11 V 1. CONI NA DVOJE VRAT

Postavitev: celo igrišče, 2 velikih vrat, klobočki na 20m od prečne linije, 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA branjenja v 1. coni v postavitvi 1-4-1-3-2 ("golavt")'

- Presing (cca. 3"-5") - odvzeta žoga – hitro odkrivanje in podaja - prehod proti vratom (principi FN) / ni odvzete žoge - umikanje za žogo in prehod v postavitev v 1-4-3-3;
- 2N pazita SB - srednji ZV varuje N in pazi na ZV - 2ZV pazita na KB in ZV - zadnji ZV varuje ZV pred seboj - obrambna vrsta varuje ZV in izteka v pritisk (1-3) na nasprotnika.

Potek vaje: 10' – nekajkrat ponovimo vsako situacijo, začetek igre od V;

- "Build up" nasprotnika – podaja V na SB: direkten presing N z varovanjem po linijah;
- Diagonalna podaja V na krilo: iztekanje KB ali zunanjih ZV (skok - 2. žoga);
- Dolga podaja V v sredino igrišča na N: iztekanje SB (skok - 2. žoga);

Skica 49: Presing v 1. coni po "golavtu" nasprotnika;

2. IGRA 11:11 V 2. CONI NA DVOJE VRAT

Postavitev: celo igrišče, 2 velikih vrat, klobučki na 30m od prečne linije (2. cona), 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA branjenja v 2. coni (ZV čez polovico igrišča) v postavitvi 1-4-3-3

- Usmerjanje nasprotnika v sredino - odvzem žoge – proti napad;
 - N preprečuje obračanje strani in usmerja nasprotnika v sredino;
 - KN preprečujeta podajo na KB in nato vršita pritisk na SB - usmerjata v sredino;
 - ZV varujejo in spremljajo N, iztekajo na ZV in KB, preprečujejo globinske podaje;
 - B varujejo in spremljajo ZV, nihajo nazaj na dolgo podajo, iztekajo na nasprotnika;
- Branjenje proti žogi, približevanje nasprotniku in prehajanje v 1. cono;

Potek vaje: 10' – nekajkrat ponovimo situacije, ki jih pričakujemo na tekmi, začetek igre od V;

Skica 50: Branjenje 1-4-3-3 v 2. coni na dvoje vrat;

3. IGRA 11:11 V 2. IN 3. CONI NA DVOJE VRAT

Postavitev: celo igrišče, 2 velikih vrat, kloбуčki na 30m in 20m od prečne linije, 22 igralcev;

Cilj: izpopolnjevanje TA branjenja v 2. in 3. coni (ZV na polovici igrišča) v postavitvi 1-4-5-1;

- Branjenje proti žogi - odzemanje žoge – proti napad (principi FN);
- Približevanje nasprotniku in prehajanje višje (2/1. cona) v postavitvi 1-4-3-3;
- Umikanje v 3. cono (ni pritiska na žogo) - prenos igre nasprotnika, dolga podaja za hrbet (skok, "2. žoga" - odbita);
- Prevzemanje (KB, KN, ZV) ob menjavanju igralnih mest nasprotnika na krilu;
- Delovanje obrambnih vrst:
 - N preprečuje podaje med SB, pripravljen na proti napad (po odvzeti žogi se odkriva v njeni višini med linijami - igra v globino);
 - ZV vrsta (2KN+3ZV) usmerja N pred seboj, izteka na nasprotnika, preprečuje globinske podaje, pokriva širino igrišča, štarta na "2. žogo";
 - B vrsta (2KB/2SB) usmerja in kompaktno varuje ZV pred seboj, izteka na nasprotnika (1-3 postavitev), vračanje ob dolgi podaji za hrbet

Potek vaje: 10' – nekajkrat ponovimo situacije, ki jih pričakujemo na tekmi, začetek igre od V;

Skica 51: Igra 11:11 na dvoje vrat - branjenje v postavitvi 1-4-5-1 v 2. coni (ZV vrsta na svoji polovici igrišča);

Skica 52: Igra 11:11 na dvoje vrat – postavev 1-4-5-1 – vračanje v 3. cono branjenja – prenos igre nasprotnika;

2.6.3. INDIVIDUALNO DELO PO LINIJAH

Individualno delo poteka največkrat po treningu (cca. 15') v skupinah po linijah. Na akcijah, ko imamo za priprave več dni na voljo (5 ali več), posvetimo cel trening temu segmentu.

1. IGRALNE SITUACIJE V POSAMEZNIH VRSTAH

Postavitev: celo igrišče, ena velika vrata, troje malih vrat, troje srednjih vrat, 20-22 igralcev

Cilj: izpopolnjevanje TE elementov v igri

- Igra 1:1 na ena velika in troje malih vrat (N+B):
 - T poda žogo N, ki z varanjem zaključí napad na velika vrata – B po odvzeti žogi zaključí na mala vrata;
- Natančna podaja po zraku preko vrat (ZV):
 - podaja igralcu v noge po predhodni povratni podaji ali po sprejemu žoge z obratom;
 - podaja vtekajočemu igralcu v prostor po predhodni povratni podaji ali po sprejemu žoge z obratom;

Potek vaje: 15', 2 skupini, T podaja žogo za igro 1:1;

Skica 53: Individualno delo po linijah v dveh skupinah

1. IGRALNE SITUACIJE V POSAMEZNIH VRSTAH

Postavitev: celo igrišče, 2 skupini, ena velika vrata, 20-22 igralcev

Cilj: izpopolnjevanje TE elementov v igri

- Strel na velika vrata:
 - ZV podajajo žogo v noge ali v prostor in zaključujejo na vrata iz druge vrste;
 - N zaključujejo na vrata po sprejemu žoge ali vtekanju v prostor;
- Branilci: branjenje diagonalnih podaj in dolgih podaj za hrbet obrambi;

Potek vaje: 15', 2 skupini, T podaja žogo ZV;

Skica 54: Individualno delo po linijah v dveh skupinah

2.7. MODEL REPREZENTANTA SLOVENIJE U19

2.7.1. SODOBNI MODEL IGRALCA (VIR 8)

Vsebuje sposobnosti in lastnosti, ki so pomembne za uspešno sodelovanje igralca v sodobni igri. Te lastnosti so:

- Smisel za igro / inteligenčne sposobnosti – kreativnost – reševanje časovno prostorskih odnosov
- Situacijsko dinamična tehnika / obvladanje tehničnih elementov v hitrem gibanju in obviranju nasprotnika ter sodelovanju soigralcev
- Motorične sposobnosti / hitrost, eksplozivna moč, koordinacija
- Funkcionalne sposobnosti / aerobno anaerobna vzdržljivost
- pozitivne vedenjske lastnosti / karakter igralcev – optimalna agresivnost, motivacija, ego, samodominacija
- morfološke značilnosti / manj podkožne tolšče, ustrezna relativna teža

Še posebej pomembne so tiste sposobnosti in lastnosti, ki so v večji meri prirojene in predstavljajo pozitiven energetsko informativni potencial nogometaša. Zato v začetnem izboru in v nadaljnjem procesu selekcioniranja posvečamo omenjenim sposobnostim še posebno pozornost. Bolj prirojene sposobnosti so hitrost, smisel za igro in koordinacija (osnova za učenje tehnike). Sama prirojenost omenjenih sposobnosti ne pomeni veliko v kolikor energetsko informativni potencial nogometašev ne razvijamo skozi ustrezen proces treniranja in tekmovanja.

Za vse zgoraj omenjene sposobnosti in lastnosti nogometaša obstajajo tudi objektivni merski instrumenti – testne baterije za objektivno ugotavljanje stanja.

V začetnem izboru dajemo prednost tistim sposobnostim, ki so v večji ali manjši meri prirojene. V okviru procesa treniranja in tekmovanja pa razvijamo poleg omenjenih tudi ostale sposobnosti, ki imajo pomemben vpliv na uspeh v igri in jih je mogoče v večji meri razviti.

V procesu nadaljnega selekcioniranja dajemo prednost tistim sposobnostim, ki zadovoljujejo nivo reprezentančnega tekmovanja, ki jih ta tudi narekuje. Še posebej ali celo še najbolj je pomembna predvsem mentalna moč posameznega igralca.

2.7.2. KRITERIJI OPAZOVANJA IGRALCA V IGRI – NZS (VIR 17)

Tehnični sektor NZS je pripravil za selektorje mlajših selekcij obrazec, ki je v pomoč pri spremljanju in selekcioniranju posameznega igralca.

Opazovanje naj temelji na sledečih postavkah – kriterijih:

1. IGRA Z ŽOGO

- KVALITETNA PODAJA:
 - Tempo, natančnost žoge / podaje
 - Hitrost obvladovanja žoge
- SPREJEM ŽOGE
 - Proti cilju v smeri igre (na odprto nogo, da s sprejemom narediš številčno premoč oz. osvojiš prostor)
- DRIBLING 1:1
 - Koristiti ga za ustvarjanje viška v igri (številčna premoč)

2. IGRA BREZ ŽOGE

- ODKRIVANJE:
 - Iskanje žoge
 - Odkrivanje po podaji (pravilna izbira odkrivanja in prihajanje tretjega igralca ali sodelovanje večih igralcev)
 - Po odkrivanju ustvariti številčno premoč
 - Občutek za prazen prostor
 - Kot – smer odkrivanja
- ISKANJE DVOBOJA:
 - Išče dvoboj in ga je pripravljen dobiti (voljni moment)
 - Pomembni faktorji, ki omogočajo uspešno odzemanje:
 - usmeritev
 - kje odvzeti žogo
 - kdaj odvzeti žogo
 - samo odzemanje
 - odzemanje z ostajanjem v igri (kontrolirano odzemanje, brez nepotrebnih drsečih štartov)

3. PRETRANSFORMACIJA

- preformacija v obeh fazah igre
- reakcija po odvzeti žogi
- reakcija po izgubljeni žogi

4. OSEBNOSTNE LASTNOSTI

- Samozavest v igri
- Občutek za kolektiv
- Reakcija igralca na pozitiven ali negativen rezultat
- Pripravljenost se podrediti moštvu (team player)
- Zmagovalni tip igralca (mentaliteta)
- Sprejemanje odgovornosti
- aktiven – viden v igri (ne skriva se)
- drži koncentracijo skozi celotno tekmo
- spremlja igro ali se izklaplja iz igre
- sposobnost organiziranja igre in izpopolnjevanje trenerjevih zahtev z roba igrišča

5. HITRA REAKCIJA V IGRI

- reševanje situacij znotraj igre in hitrost reševanja
- izbira najboljše rešitve v danem trenutku
- hitro in pravilno odreagira na nastalo situacijo (predvidevanje)

TI KRITERIJI TRENERJU OMOGOČAJO BOLJ SISTEMATIČNO PRIPRAVO IN SESTAVO TRENINGA!

3.0. SKLEP

V nalogi sem želel teoretično in praktično predstaviti model igre slovenske reprezentance U19. Povezanost med teorijo in prakso je zelo aktualna. Teorija pomeni preslikavo prakse, praksa pa predstavlja uresničitev teorije. Ta povezava se v razvoju igre nenehno dopolnjuje. Sodobna igra se nenehno spreminja in zelo pomembno je, da te spremembe zaznamo in jih teoretično opišemo. To je pomembno za mlajše nogometne trenerje, še posebej v času izobraževanja. Sodobna igra se odvija na zmeraj manjšem prostoru in zato postaja vedno hitrejša. Ob povečani agresivnosti branjenja je večja hitrost igre tista, ki vodi v uspešnost in zmage. To pa zahteva ustrezen razvoj skupne ideje za igro (taktika), kreativne sposobnosti igralcev, pozitivne vedenjske lastnosti igralcev, kakovostno tehniko in hitrost igralcev ter povečane vzdržljivostne sposobnosti igralcev. V času reprezentančnih priprav je največji poudarek na razvoju skupne ideje za igro, razvoju pripadnosti reprezentanci (sociološka komponenta) in razvoju pozitivnih vedenjskih lastnosti. V nalogi sem se posvetil predvsem problematiki razvoja skupne ideje v igri, torej področju skupne (moštvene) in skupinske taktike, ki so osnova modela igre reprezentance.

Ker je bistvo igre sodelovanje med igralci, je zelo pomembno kako naj igralci sodelujejo med igro, da bomo uspešni v mednarodni konkurenci? Kako pripraviti reprezentanco s pomočjo procesa treninga za sodobno igro? Reprezentanca ima pred tekmo na razpolago malo število treningov, še posebej, ko je govora o uigravanju moštva. Kolektivni učinek moštva, ki je med drugim posledica organizirane igre pa zahteva pogostejšo vadbo. Zato je potrebno v procesu treninga, individualnih in skupinskih razgovorih z igralci nenehno smiselno vplivati na razvoj organizirane kolektivne igre in njenih bistvenih elementov.

Ko se na osnovi zakonitosti sodobne igre in sposobnosti lastnih igralcev v reprezentanci odločimo za način igre (model igre, koncept igre, skupna ideja za igro, taktika igre), je potrebno izluščiti bistvene sestavine igre in le te nenehno ponavljati v različnih zahtevnostnih stopnjah. Tako se te sestavine po vsebini medsebojno povezujejo skozi rdečo nit od ogrevanja do zaključka treninga in od prvega do zadnjega treninga v času priprav. V času ogrevanja uporabljamo enostavne vaje situacijsko dinamične tehnike, igralne situacije in tudi enostavnejše igralne oblike. V glavnem delu treninga navadno sledijo igralne situacije, igralne oblike in moštvene igre. Vse z namenom izboljšanja kakovosti igre v času napadanja, branjenja

in ob prehodih iz ene v drugo fazo igre. Uporabljamo predvsem metodo igre, situacijsko metodo, metodo ponavljanja in intervalno metodo.

Uspešnost mlajših reprezentanc Slovenije je v zadnjih letih opazna. Kljub manjšemu izboru igralcev se v mednarodnem prostoru uspešno kosamo z najboljšimi reprezentancami. To je sigurno tudi posledica sodobnega modela igre, ki ga znotraj mlajših reprezentanc Slovenije skupno razvijamo. Še boljše strokovno delo v slovenskem prostoru, še posebej z mladimi igralci ob še boljši organiziranosti dela z reprezentancami sta pogoj za še večjo uspešnost v prihodnosti in tudi z A reprezentanco. Upam, da bo tudi moja naloga doprinesla k temu tako v praktičnem kot teoretičnem smislu.

4.0. VIRI

1. Elsner, B. (1999). Nogomet – trening mladih, program treningov. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport
2. Elsner, B. (2004). Nogomet - teorija igre. Ljubljana: FŠ
3. Elsner, B. (2006). Nogomet za mlade. Ljubljana: Založba Marabona
4. Holtkamp, M. (2016). Den ball erobern, bevor er torgefährlich wird! Fussball training 6+7, DFB
5. Instat scout. (2020). Statistics, selected matches. Pridobljeno 25. aprila na spletnem naslovu
<https://football.instatscout.com/teams/4774>
6. Kopasič, D. (2019) Trenažna usmeritev mladinskih selekcij Slovenije U15 – U19. Naš nogomet št. 63. Brdo pri Kranju: NZS
7. Kramer, F. (2017). Viele wege führen zum tor! Fussball training 5, DFB
8. Pocrnjič, M. (1999). Prognostična vrednost ekspertnih modelov za usmerjanje, izbiranje in nadzorovanje procesa treniranja mladih nogometašev. Doktorska dizertacija. Ljubljana: FŠ
9. Pocrnjič, M. (2015). Metodika učenja, vadbe in utrjevanja v nogometu. Izročki s predavanj. Neobjavljeno delo. Ljubljana: FŠ
10. Šalja, A. (2016). Model igre mlajših nogometnih reprezentanc Slovenije. Praktična predstavitev, video predstavitev, pisni material. Seminar ZNTS, Portorož
11. Šalja, A. (2017). Analiza igre reprezentance U17. Neobjavljeno delo. Predavanje – izpopolnjevalni seminar, trenerji 1.SKL, SML, Brdo pri Kranju
12. Šalja, A. (2017). National team of Slovenia U16. Neobjavljeno delo. Predavanje – FIFA TD course, Kranjska gora
13. Šalja, A. (2017). Training observation Slovenia U16. Praktična predstavitev, analiza treninga - FIFA TD course. Pisni material. Kranjska gora
14. Šalja, A. (2018). Analiza igre reprezentance U17 - EURO U17. Neobjavljeno delo. Predavanje – izpopolnjevalni seminar, trenerji 1.SKL, SML, Brdo pri Kranju
15. Šalja, A. In Tehnični sektor, NZS. (2018). 5 – dnevne priprave na EURO. Naš nogomet št. 61. Brdo pri Kranju: NZS

16. Šalja, A. (2019). Model branjenja reprezentance U19 Slovenije. Neobjavljeno delo. Predavanje – NIZI seminar, Ljubljana
17. Tehnični sektor, NZS. (2015). Kriteriji opazovanja igralca v igri. Neobjavljeno delo. Brdo pri Kranju: NZS
18. UEFA. (2019). Technical report EURO U19, U21. Pridobljeno 10. aprila 2020 na spletnem naslovu

<https://www.uefatechnicalreports.com>

19. Verdenik, Z. (2018). Analiza sodobne igre. Neobjavljeno delo. Predavanje – seminar, ZNTS, Portorož
20. Verdenik, Z. (2019). Analiza sodobne igre, metodika učenja igre v napadu. Neobjavljeno delo. Predavanje – seminar, ZNTS, Portorož
21. Verdenik, Z. (2010). Metodika učenja igre v napadu. Praktična predstavitev, pisni material, DVD. Seminar ZNTS, Ljubljana
22. Verdenik, Z. (1999). Model igre slovenske nogometne reprezentance. Ljubljana: FŠ
23. Verdenik, Z. Pocrnjič, M. Elsner, B. (2000). Primerjava modelov igre nogometnih moštev v SNL – liga Simobil ter reprezentance Slovenije, Jugoslavije, Norveške in Španije. Ljubljana: FŠ
24. Zupan, B. in sodelavci (2016). Razvojna pot nogometaša. Brdo pri Kranju: NZS

5.0. PRILOGE

Video: U19 Slovenija

- FB: trening / tekma
- Prehodi: trening / tekma
- FN: trening / tekma